

ELINKEINO- JA INFRASTRUKTUURIKESKUS

Vastuuhenkilö: elinkeino- ja infrastruktuurikeskuksen johtaja

Elinkeino- ja infrastruktuurikeskuksen toimintaympäristöön ja toimintaan vaikuttaneet tapahtumat vuonna 2024

Vuosi 2024 oli Loviisassa monin tavoin kehityksellinen, elinkeino- ja infrastruktuurikeskuksen toiminnan osalta. Työllisyysalueen valmistelutyö saatettiin loppuun vuonna 2024. Alueellinen yhteistyö jatkuu tiiviinä vuonna 2025 työllisyysalueen aloittaessa. Järjestämistä vastuullisena työvoimanviranomaisena toimii Porvoon kaupunki Loviisan kaupungille sekä Lapinjärven, Askolan, Pukkilan ja Myrskylän kunnille 1.1.2025 alkaen. Yhteistyösopimus hyväksyttiin vuonna 2023. Uudistuksen taloudelliset riskitekijät on huomioitu, mutta suurimpana haasteena on ollut palveluiden ennakoitavuuden varmistaminen. Tähän on vastattu vahvalla viestinnällä, joka on parantanut yhteistyötä eri tahojen välillä ja vähentänyt kuntalaisten kyselyjä.

Matkailu kehittyi Loviisassa merkittävästi vuonna 2024, ja kaupungin majoituskapasiteetti oli aiempaa tiukemmin käytössä. Rekisteröityjen yöpymisten määrä nousi yli 27 000:een, ja matkailijoita saapui erityisesti Suomesta, Saksasta, Ranskasta ja Virosta. Matkailun markkinointi oli laajaa, mikä nosti Loviisan tunnettua valtakunnallisesti. Erityisesti Malmgårdin kartano ja Strömforsin ruukki herättivät suurta kiinnostusta.

Nuorten työpaja on ollut keskeinen osa Loviisan nuorille tarjottavia lähipalveluita. Työpaja on kehittänyt nuorten ammatillisia taitoja erityisesti Loviisa Campingin alueella, ja positiivinen palaute asiakkailta on vahvistanut nuorten itsetuntoa. Lisäksi Loviisan kaupungin päätös eriyttää tuloslaskelmat Loviisa Campingin kustannuspaikassa on varmistanut tasapuoliset kilpailuedellytykset julkiselle ja yksityiselle sektorille.

Rakennusvalvonta, ympäristönsuojelu ja kaupunkisuunnittelu ovat edistyneet tärkeissä valmistelutoimissa vuoden aikana. Henkilöstö on valmistautunut uuden rakentamislain voimaan tulon koulutuksilla, ja samalla on päivitetty sähköistä lupahakemuspalvelua sekä paikkatieto-ohjelmistoa niin pitkälle kuin se ennen vuoden vaihtumista on ollut teknisesti mahdollista. Kaavoituksessa on saatu päätökseen kolme asemakaavaa ja 13 muuta asemakaavaa on edistetty suunnittelussa ja päätöksenteossa eteenpäin. Ympäristönsuojelussa on edistetty vesiensuojelua ja luonnon monimuotoisuuden suojelua osallistumalla asiantuntijana muiden tahojen hankkeisiin ja työryhmiin. Lisäksi rakennusvalvonta on ottanut käyttöön sähköisen arkistoinnin.

Tilapalvelu on keskittynyt resurssien tehokkaaseen käyttöön, ja suuria investointeja, kuten Loviisan keskustan päiväkodin ja koulun peruskorjauksen aloituksia, on viety eteenpäin. Infrastruktuuriosaston pääpaino on ollut korjausvelan kartoittaminen ja pitkäjänteinen suunnittelu. Haasteista huolimatta Tilapalvelu ja Infra on onnistunut toteuttamaan merkittäviä korjaus- ja ylläpito-hankkeita, jotka parantavat kaupungin infrastruktuuria ja kestävyyttä pitkällä aikavälillä.

Vuosi 2024 on tuonut Loviisan elinkeino- ja infrastruktuurikeskukselle paljon uusia mahdollisuuksia, mutta myös haasteita, erityisesti henkilöstöresurssien osalta. Kuitenkin keskuksen johdon ja henkilöstön vahva sitoutuminen kehitystyöhön luo positiivista pohjaa tulevaisuudelle. Haasteet eivät ole estäneet keskittymistä pitkän aikavälin tavoitteisiin ja strategiseen kehitykseen.

Keskeinen osa keskuksen kehityksessä on jatkuva toiminnan parantaminen ja sopeuttaminen muuttuviin tarpeisiin. Vaikka henkilöstöresurssia on jouduttu tarkastelemaan tarkemmin, on samalla etsitty uusia ja innovatiivisia tapoja hyödyntää nykyisiä voimavaroja entistä tehokkaammin. Tämä on osaltaan edesauttanut keskuksen sopeutumista nopeasti muuttuviin tilanteisiin ja tarpeisiin.

Loviisan elinkeino- ja infrastruktuurikeskuksen toiminnan kehittäminen ei rajoitu vain sisäisiin prosesseihin. Keskus on myös tiiviisti mukana alueellisen elinkeinoelämän tukemisessa, luoden yhteistyömahdollisuuksia paikallisten yritysten kanssa. Tämä yhteistyö on avainasemassa, kun pyritään kasvattamaan alueen kilpailukykyä ja houkuttelemaan uusia investointeja.

Kaiken kaikkiaan vuoden 2024 kehitystyö Loviisan elinkeino- ja infrastruktuurikeskuksessa on ollut merkittävä askel eteenpäin. Haasteista huolimatta keskuksen johdon ja henkilöstön vahva sitoutuminen kehitystyöhön ja toiminnan jatkuvaan parantamiseen luo runsaasti uusia mahdollisuuksia. Tämä päättäväisyys ja innovatiivisuus avaavat ovia entistä valoisammalle ja menestyksekkäämmälle tulevaisuudelle.

Yhteistyö seudullisen kehittämissyhtiö Cursor Oy:n kanssa jatkui erinomaisesti. Cursor Oy:n aktiivinen ote ja yrityspalveluiden laatu on saanut paljon positiivista palautetta. Cursor Oy:n ammatillisesti korkea työote on myös kehittänyt keskuksen toimintatapoja.

Vuoden 2024 aikana kaupunkiin saapui ja syntyi uutta merisektorin toimintaa ja lisäksi useita merkittäviä investointeja edistettiin lähivuosien työpaikkarakentamista silmälläpitäen.

Työttömyys lähti kasvuun loppuvuodesta, samoin pitkäaikaistyöttömyys. Vuonna 2024 työttömyysaste oli alimmillaan elokuussa (9,8%) ja korkeimmillaan joulukuussa (12,1%). Työttömyysasteen nousu koski koko Uudenmaan maakuntaa, ei vain Loviisan kaupunkia. Joulukuussa 2024 pitkäaikaistyöttömien määrä oli 298 henkilöä (12/2023 pitkäaikaistyöttömiä oli 250 henkilöä). Pitkäaikaistyöttömien määrä ja työttömyyden kesto heijastuvat kaupungin maksamiin työmarkkinatukien maksuosuuksiin. Loviisan kaupunki maksoi työmarkkinatukia 1 260 073 euroa vuonna 2023 ja 1 142 687 vuonna 2024. Kannustavan rahoitusmallin myötä työmarkkinatuen maksuvastuu laajenee vuonna 2025.

Riskianalyysi

Riskit liittyvät henkilöstövajeeseen, joka on osittain heikentänyt palvelutasoa ja lisännyt työkuormitusta. Tämä on johtanut työvelan kertymiseen ja hidastanut keskuksen toimintaa. Rekrytointihaasteet, erityisesti osaavan teknisen henkilöstön saamisessa, ovat edelleen esteenä, mikä on vaikuttanut käsittelyaikojen pidentymiseen ja kehityshankkeiden etenemiseen. Lakisääteisten tehtävien ja palveluiden tuottamista on priorisoitu mahdollisten resurssivajeiden kohdalla.

Taloudelliset riskit keskittyvät korjausvelan kasvuun, sisäilmaongelmiin ja työttömyyteen ja sen rakenteellistumiseen, jotka voivat pitkällä aikavälillä lisätä taloudellista painetta. Lisäksi työvoimapula jarruttaa kasvua ja vaikeuttaa kehityshankkeiden edistämistä, mikä voi vaikuttaa kaupungin elinkeinoelämän ja asukkaille tarjottavien palveluiden kehitykseen.

1.1.2025 aloittavaan työllisyysalueeseen liittyy taloudellisia riskitekijöitä, joihin ei välttämättä pystytä etukäteen varautumaan uuden palveluiden järjestämistavan ja sen rahoituksen sekä kannustavan rahoitusmallin vuoksi. Kunnan maksamat työmarkkinatuen maksuosuudet eivät ole ennakoitavissa, ja niillä on merkittävä vaikutus keskuksen talouteen. Kaupungin ratkaisumahdollisuudet ovat rajalliset erityisesti pitkäaikaistyöttömyyden osalta. Hyvinvointialueella on kokonaisuudessa keskeinen rooli. Keskuksen on tärkeää kehittää strategisia toimintamalleja, jotka tukevat palvelutason ylläpitoa ja kestävästä kehitystä.

Sisäilmaongelmien osilta ei ole ilmennyt uusia kohteita, joskin sisäilmaongelmien sulkemaa rakennuskantaa on jäljellä. Jalankulku- ja pyöräteiden kunnossapidosta on huolehdittu lain

edellyttämällä tavalla. Yksittäisiä korvausvaatimuksia on jouduttu käsittelemään, mutta niiden määrä ei ole ollut poikkeava tai kasvava.

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen vuonna 2024

Elinkeino- ja infrastruktuurikeskuksen tuloslaskelma

Keskuksen kaupunginvaltuustoon nähden sitova määräraha on ulkoinen toimintakate.

2115 Elinkeino- ja infrastruktuurikeskus, sis. hulevesi

	TALOUSARVIO 2024	TALOUSARVIO- MUUTOKSET	TALOUSARVIO 2024 MUUTOSTEN JÄLKEEN	TILINPÄÄTÖS 2024	POIKKEAMA
Myyntituotot	953 000		953 000	1 178 067	225 067
Maksutuotot	613 100		613 100	722 044	108 944
Tuet ja avustukset	345 000		345 000	242 646	-102 354
Vuokratuotot	4 741 200		4 741 200	4 632 407	-100 793
Muut toimintatuotot	205 000		205 000	172 870	-32 130
Toimintatuotot yhteensä	6 857 300		6 857 300	6 948 034	90 734
Valmistus omaan käyttöön	120 000		120 000		-120 000
Henkilöstökulut	-5 194 147		-5 194 147	-4 592 141	602 006
Palveluiden ostot	-6 732 068	-285 322	-7 017 390	-7 085 953	-68 563
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3 092 110		-3 092 110	-3 054 462	37 648
Avustukset	-1 814 400		-1 814 400	-1 525 248	289 152
Muut toimintakulut	-513 650	-100 114	-613 764	-553 156	60 608
Toimintakulut yhteensä	-17 346 375	-385 436	-17 731 811	-16 810 960	920 851
Toimintakate	-10 369 075	-385 436	-10 754 511	-9 862 927	891 584
Rahoitustuotot ja -kulut	500		500	48	-452
Toimintakate ulkoinen	-10 368 575		-10 754 011	-9 862 879	883 132
Poistot ja arvonalentumiset	-6 496 817		-6 496 817	-6 423 132	73 685
Sisäiset erät	9 475 187		9 475 187	9 449 630	25 557
Kustannuslaskennalliset erät	-1 101 704		-1 101 704		

Toimintatuottojen toteutuminen

Toimintatuotot kokonaisuus on talousarvion mukainen.

Metsämyyntituottoa kertyi arvioitua enemmän, kuten myös suunnittelu- ja mittaustoiminnan maksutuottoja. Maksu ja myyntituotot ylittivät arvioidun noin 340 000. Tukien ja avustusten osalta toteuma jäi arviota pienemmäksi, johtuen arvioitua pienemmistä palkkatuista.

Myös hulevesitaseyksikön maksutuotot ovat toteutuneet lähes talousarvion mukaisesti, alittaen arvioidun hieman.

Toimintakulujen toteutuminen

Toimintakulut alittavat talousarvion noin 900 000 eurolla. Alitus johtuu arvioitua alhaisimmista palkkakustannuksista sekä maksetuista avustuksista. Henkilöstön rekrytointihaasteet ovat edelleen olleet ajankohtaisia ja avoimia tehtäviä ei kaikilta osin olla saatu täytettyä. Loppuvuodesta tilanne henkilöstöressurssin osalta on kuitenkin parantunut. Avustusten alitus johtuu pienemmästä työmarkkinatuen toteumasta kuin oli arvioitu.

Palvelujen ostojen, sekä aineiden ja tarvikkeiden osalta toteuma on talousarvion mukainen keskuksen osalta kokonaisuutena, mutta osa-alueiden välillä erot ovat suuria. Palvelujen ostojen osalta, ylitystä on ollut tilapalvelujen ja infrastruktuurin osalta, mutta säästöä on syntynyt muilla osa-alueilla.

Määrärahamuutokset

Vuoden aikana kaupunginvaltuusto päätti myöntää lisämäärärahaa 750 000 euroa Generalshagens skolan vuokrakuluihin peruskorjauksen ajaksi (KV 17.01.2024 § 6). Hanke on monivuotinen, ja vuoden 2024 aikana myönnetystä lisämäärärahasta käytettiin 385 436 euroa.

Lisäksi kaupunginvaltuusto myönsi 150 000 euron investointilisämäärärahan päällystystöihin (KV 21.08.2024 § 92) sekä 100 000 euron investointilisämäärärahan liikuntahallin lattian alusrakenteiden uusimista varten (KV 17.04.2024 § 41). Liikuntahallin lattian korjaus kuitenkin siirtyi vuodelle 2025, jolloin lisämääräraha ei tarvittu.

Toimintakatteen toteutuminen

Keskuksen ulkoinen toimintakate alittuu noin 900 000 eurolla.

Kaupunkistrategiasta ja toiminnan painopisteistä johdetut, kaupunginvaltuustoon nähden sitovat avaintavoitteet vuodelle 2024 ja toimintasuunnitelma niiden saavuttamiseksi

Elinkeino- ja infrastruktuurikeskuksen toiminnan painopisteet

1. ELINVOIMAINEN KAUPUNKI

KESKUKSEN AVAIN-TAVOITTEET (1 VUOSI)	Vastuualueen avaintavoitteet (lautakuntataso)	Toimintasuunnitelma / Keino	Vastuulautakunta /-henkilö	Toteuma 2024
Loviisa on Suomen yrittäjämönteisin kaupunki.				
Sujuvoitamme yritystonttien luovutusprosessia.	Luomme uuden prosessin nykyisen luovuttamisprosessin tilalle.	Kehitämme aluehinnoittelua ja tontinluovutusprosessia.	Elinkeino- ja infrastruktuuri-lautakunta, kaupunkisuunnitteluosaston päällikkö, elinvoimankehittäjä	Tontinluovutusehdot on valmisteltu ja käsitelty lautakunnassa ja kaupunginhallituksessa, mutta palautettu takaisin valmisteluun. Ehdot valmistellaan 2025 osana maapoliittista ohjelmaa.
Tuemme yritystonttien rakentamisen lupa- ja toteuttamisprosesseja.	Kaavoitamme uusia T-merkinnällä olevia teollisuustontteja.	Selvitämme alueet, jonne T-merkinnällä olevia teollisuustontteja voidaan kaavoittaa ja varaamme kaavoitukselle riittävät resurssit tavoitteen toteuttamiseksi.		Vireillä on kaksi T-alueita käsittävää kaavaa ja kaavamuutosta.
Monipuolistamme yritystontti-tarjontaa.	Kaavoitamme eri tyyppisiä ja eri kokoisia yritystontteja.	Räätälöimme tontteja kysynnän mukaan.		Valmistelussa on useita yritystoiminnan mahdollistamiseen liittyvää kaavaa.

Kaupungissa on vuoden 2024 lopussa yli 15 000 asukasta.

<p>Lisäämme kaupungin tunnettavuutta. Vaikutamme myönteisen kokonaiskuvan luomiseen.</p>	<p>Negatiivinen palaute keskuksen toiminnasta vähenee. Palvelumieli-kuva paranee.</p>	<p>Lisäämme ja parannamme tiedottamista ja viestintää.</p> <p>Tuomme esille kaavoitetut alueet hyvinä asuinpaikkoina ja kerromme yritys ympäristön mahdollisuuksista.</p>	<p>Elinkeino- ja infrastruktuuri-keskus</p>	<p>Keskuksen viestintä: Loviisan kaupungin tunnettuus on lisääntynyt merkittävästi koko Suomen alueella. Tämä on saavutettu erityisesti sosiaalisen median viestinnän ansiosta. Keskuksen oman somekanavan, Kaupunkiympäristö – Loviisan kaupunki (https://x.com/LoviisaKympp), seuraajamäärä on jo ylittänyt tuhannen rajan, ja viestien kokonaislukijamäärä on noussut yli 400 000:een.</p> <p>Tämä laaja näkyvyys on parantanut kaupungin imagoa ja vaikuttanut positiivisesti kaupungin mielikuvaan koko Suomen alueella. Negatiivinen palaute on vähentynyt, mikä osoittaa, että viestintätoimenpiteet ovat onnistuneet tavoitteissaan.</p> <p>Viestinnän tehokkuus ja kaupungin tunnettuuden kasvu tukevat strategisia tavoitteita, kuten asukasluvun kasvattamista ja kaupungin aseman vahvistamista yrittäjämönteisenä paikkakuntana.</p>
--	---	---	---	---

Tehokas maankäytön suunnittelu ja joustava kaavoitus tukevat muuttamista Loviisaan, ympärivuotista asumista ja yritysten sijoittumista kaupunkiin.

Lisäämme yleiskaavatason maankäytön suunnittelua.	Yleiskaavotukselle varataan riittävät henkilö- ja määräraha-resurssit.	Syksyllä 2023 perustetun kaavasunnittelijan toimen työpanos kohdennetaan yleiskaavoituksen ja sitä valmistelevaan työhön.	Elinkeino- ja infrastruktuuri-lautakunta, kaupunkisuunnitteluosaston päällikkö	Resurssit ovat täysimääräisesti käytössä useassa yleiskaavahankkeessa.
Aloitamme asemakaavojen ajantasaisuuden arviointityön ja asemakaavojen ajantasaistamisen.	Käynnistämme systemaattisen asemakaavojen ajantasaisuuden arviointityön.	Käymme systemaattisesti läpi voimassa olevat asemakaavat ja arvioimme kaavojen ajantasaisuutta. Varaamme kaavoitukseen riittävät henkilöresurssit tavoitteen toteuttamiseksi.	Elinkeino- ja infrastruktuuri-lautakunta, kaupunkisuunnitteluosaston päällikkö	Laajempaa ajantasaistusta ei ole ehditty käynnistää.
Aktivoimme ja kehitämme tonttitarjontaa, sekä edistämme erilaisten asumismuotojen kirjoa.	Selvitämme tonttitarjonnan nykytilannetta, arvioimme kysyntää ja tulevaa tarvetta, huomioimme tarpeet kaavoituksessa.	Luomme ajantasaisen kaava- ja tonttivarantotietokannan, jota hyödynnetään jatkossa kaavoitusohjelman laadinnassa sekä tulevien infrainvestointien suunnittelussa.	Kaupunkisuunnitteluosaston päällikkö, infrastruktuuri-päällikkö	Tonttivarantotietokannan luominen aloitettu (vuokratonteista).

Parannamme Loviisan ja palveluiden saatavuutta (myös kaupungin sisällä) liikenneväyliä ja joukkoliikennettä kehittämällä.				
Edistämme joukko-liikennettä ja toteutamme väylä-investointeja yhteistyössä valtion kanssa.	Atomitien suunnittelu jatkuu.	Edistämme hanketta yhdessä ELY-keskuksen ja paikallisten toimijoiden kanssa.	Elinkeino- ja infrastruktuuri-lautakunta, infrastruktuuri-päällikkö, kaupunki-suunnitteluosaston päällikkö	Atomitien tiesuunnittelu käynnissä. Kaupunki mukana suunnittelun toisena rahoittajana ja hankeryhmässä.
Jatkamme kävelyn ja pyöräily-liikenteen ohjelman edistämistä.	Pyöräily- ja kävely-edistämishojelman toimenpiteet	Toteutamme ohjelmaa.		Olemme rakentaneet kouluille pyörävarastoja edistääksemme koulumatkapyöräilyä.
Toteutamme yritystoiminnan ja työllisyyden edistämiseen suunnattuja elinkeinopoliittisia toimia ja Loviisan työttömyys on alle 10 prosenttia vuonna 2025.				
Varmistamme Loviisan TE-palveluja osana Itä-Uudenmaan yhteistä 'työllisyys-alueetta'.	Työllisyys-palvelut vastaavat paremmin työvoimantarvetta ja koulutus-mahdollisuuksia.	Lisäämme oppisopimus-koulutusta ja laajennamme työllisyys-palveluiden osaamista.	Elinkeino- ja infrastruktuuri-keskuksen johtaja, työllisyys-koordinaattori	Työllisyysalueen nimi on muuttunut Porvoon työllisyysalueeksi. TE-uudistuksen kehittämisryhmä ja työllisyyslautakunta ovat aloittaneet toimintansa, kaupungilla on edustus molemmissa. Lisäksi kaupungilla on edustus muissa aiheeseen liittyvissä alueellisissa yhteistyöryhmissä. Paikallisten palveluiden kehittäminen ja alueellinen yhteistyö jatkuu työllisyysalueen aloittaessa toimintansa 1.1.2025. Uudistuksen valmistelu saatettiin loppuun tiiviissä alueellisessa yhteistyössä.
Jatkamme elinvoima-ohjelman toteuttamista ja	Yhteistyön vaikuttavuuden kasvaminen.	Raportointi ja sen seuranta, tiheät yhteistyötapaamiset,	Elinkeino- ja infrastruktuuri-keskuksen johtaja, elinkeino- ja	Hyvä Cursor-yhteistyö jatkui.

Cursor Oy:n kanssa aloitettua yhteistyötä.	Elinvoima-ohjelma valmistuu.	toiminnan painopiste-alueiden määrittely.	infrastruktuuri-lautakunta	Elinvoimaohjelman valmistelua jatkettiin kevääksi 2025.
Edistämme matkailua ja pidämme koko kunnan elinvoimaisena ylläpitämällä ja vahvistamalla sen eri osien vahvuuksia.				
Jatkamme ja kehitämme Cursor Oy:n kanssa aloitettua yhteistyötä.	Veto- ja pitovoiman paraneminen, matkailukiinnostuksen kasvu	Määritämme ja toteutamme veto- ja pitovoiman vahvistamiseen liittyvät toimenpiteet. Seuraamme Cursor-sopimuksen mukaista raportointia ja määrittelemme painopistealueet.	Elinkeino- ja infrastruktuuri-keskuksen johtaja, elinvoiman-kehittäjä	Jatkoimme hyvää yhteistyötä ja seurassimme kvartaaliraportteja. Teimme Loviisaa tunnetuksi muun muassa osallistumalla Matkamessuille tammikuussa 2024.
Tuemme kaupungin kehitystä pitkäjänteisellä maankäyttöpolitiikalla.	Huolehdimme riittävästä raakamaa-reservistä, kaava-varannosta, tontti-varannosta ja varaudumme yleiskaavoissa tulevaan tarpeeseen ja pidämme asemakaavat ajantasalla.	Riittävän ajoissa toteutettu nykytilanne ja tulevat tarpeet huomioiva kaavoitus ja systemaattinen maanhankinta.	Kaupunki-suunnitteluosaston päällikkö, elinkeino- ja infrastruktuuri-lautakunta	Raakamaan hankintaan tähtääviä neuvotteluita oli käynnissä.
Hyödynnämme asunomessujen tuomaa näkyvyyttä Loviisan tunnettavuuden parantamiseksi.	Matkailukiinnostuksen kasvu ja muuttovirran lisääminen	Jatkamme Kuningattarenrannan hyödyntämistä tontti-markkinoinnissa.	Elinkeino- ja infrastruktuuri-keskuksen johtaja, elinvoiman-kehittäjä, maankäyttö-insinööri	Keskuksen viestintä: Loviisan kaupungin tonttimarkkinointia tehostettiin merkittävästi vuoden 2024 alkupuoliskolla keskuksen sosiaalisen median kanavassa, joka kattaa koko Suomen. Kampanjat ovat saavuttaneet laajan yleisön, ja viestien kattavuus on kasvanut

				huomattavasti, keräten yli 400 000 näyttökertaa koko Suomen alueella. Markkinoinnin ansiosta tonttikyselyt ja varaukset ovat lisääntyneet, mikä tukee kaupungin strategisia tavoitteita houkutella uusia asukkaita ja yrityksiä. Somemarkkinointi on ollut keskeinen tekijä kaupungin positiivisen imagon vahvistamisessa.
Ylläpidämme tasapainoista taloutta ja kohtuullista lainakantaa.				
Pysymme talousarviossa rakenteelliset ja taloudelliset muutokset huomioiden.	Pidämme talousarvion tasapainossa rakenteelliset ja taloudelliset muutokset huomioiden.	Toimintamme on mahdollisimman suunnitelmallista ja ennakoivaa. Seuraamme taloutta entistä tarkemmin ja huomioimme kustannustehokkuuden kaikessa toiminnassamme joka tasolla.	Elinkeino- ja infrastruktuuri-lautakunta, maaseutu-lautakunta, rakennus- ja ympäristö-lautakunta, kaikki keskuksen vastuualueet	Ohjelmistohaasteita oli edelleen. Korjauskirjauksia on tehty paljon. Kokonaiskuva on kuitenkin hyvä ja raportointia saatiin tarvittava määrä.
Keskitymme toiminnan tehokkuuteen ja tuottavuuteen.	Tehostamme sähköisiä palveluita ja otamme käyttöön sähköisiä työvälineitä.	Kehitämme sähköisiä lupapalveluita asiakkaille helppokäyttöisemmäksi. Luovumme paperisista rakennuslupahakemuksista ja päätöksistä. Infrastruktuuri- ja tilapalvelut ottavat käyttöön sähköisen	Koko keskus	Rakennusvalvonta kehitti sähköistä lupapalvelua ja otti sähköisen arkiston käyttöön. Paperisista lupahakemuksista ei ole luovuttu.

		dokumentointi-työkalun.		
	Parannamme asiakaspalvelua.	<p>Jatkamme verkkosivujen uudistamista niin, että ne palvelevat asiakkaita paremmin ja kattavammin.</p> <p>Päivitämme verkkosivujamme jatkuvasti.</p> <p>Käytämme myös jatkossa puhelinaikoja ja palautepuhelinta.</p> <p>Tiedotamme ajankohtaisista asioista entistä paremmin.</p>	Elinkeino- ja infrastruktuuri-keskuksen johtaja, vastuualueiden päälliköt	<p>Puhelinajat olivat käytössä sekä palautepuhelin.</p> <p>Tiedotimme ajankohtaisista asioista entistä paremmin, nopeammin ja kattavammin.</p>
	Selvitämme kiinteistöjen käyttötarpeen ja kehityspotentiaalin.	Selvitämme kiinteistöjen käyttötarpeen ja kehityspotentiaalin.	Elinkeino- ja infrastruktuuri-keskuksen johtaja, tilapäällikkö	Olemme työstäneet uutta kiinteistöstrategiaa, joka valmisteltiin vuoden loppuun mennessä.

2. HYVINVOIVAT ASUKKAAT JA VIIHTYISÄ KAUPUNKI

KESKUKSEN AVAIN-TAVOITTEET (1 VUOSI)	Vastuualueavaintavoitteet (lautakuntataso)	Toimintasuunnitelma / Keino	Vastuulautakunta /-henkilö	Toteuma 2024
Lapsiystävällisessä kunnassa huomioimme lapsen edun kaikessa toiminnassamme.				
Toteutamme Lapsiystävällinen kunta -toimintasuunnitelmaa ja lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaa.	Toteutamme Lapsiystävällinen kunta -toimintasuunnitelmaa. Toteutamme lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman mukaisia toimenpiteitä.	Keskuksesta osallistuu edustaja Lapsiystävällinen kunta -työryhmään. Tutustumme toimintasuunnitelmiin ja toteutamme niitä osaltamme mahdollisuuksien mukaan.	Koko keskus	Keskuksen viestintä: Keskus on viestinnässään huomionut Lapsiystävällinen kunta -toimintasuunnitelman ja aktiivisesti edistänyt lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman toteutumista. Kaupunkia on markkinoitu vahvasti lasten, nuorten ja perheiden näkökulmasta, korostaen kaupungin turvallisuutta, monipuolisia harrastusmahdollisuuksia ja laadukkaita palveluja. Tämä kohdennettu viestintä on vahvistanut Loviisan mainetta lapsiystävällisenä ja viihtyisenä paikkakuntana, houkutellen uusia perheitä muuttamaan kaupunkiin.
Huomioimme lapsiparlamentin toiminnassamme.	Vaikutus näkyy tilaajan toiminnassa.	Otetaan huomioon tilaajan tarpeen mukaan	Koko keskus	Hankkeissa laadittiin yhdessä toiminnan kanssa selvitys siitä, kuinka pitää ja voidaan huomioida lasten tarpeet.

Vaalimme luonnon monimuotoisuutta ja ylläpidämme kulttuuriympäristöä sekä edistämme ympäristön viihtyisyyttä kaikkialla kunnassa. Pidämme kunnan kiinteistöt hyvässä kunnossa ja parannamme kiinteistöjen energiatehokkuutta.

<p>Huomioimme luonnon monimuotoisuuden kaavoituksessa sekä metsien ja viheralueiden hoidossa. Osallistumme luonnon monimuotoisuutta edistäviin hankkeisiin. Edistämme ympäristön viihtyisyyttä myös toimivan valvonnan kautta.</p>	<p>Jatkamme rakennetun ympäristön valvonnan tehostamista.</p>	<p>Rakennus- ja ympäristölautakunta suorittaa katselmuskierroksen.</p> <p>Katselmuskierroksen lisäksi ympäristövalvoja suorittaa rakennetun ympäristön valvontaa koko kaupungin alueella.</p>	<p>Johtava rakennustarkastaja, ympäristöpäällikkö</p>	<p>Rakennus- ja ympäristölautakunta teki katselmuskierroksen Liljendalissa.</p> <p>Rakennetun ympäristön valvontaa tehtiin virkatyönä koko kaupungin alueella.</p>
<p>Huomioimme luonnon monimuotoisuuden kaavoituksessa sekä metsien ja viheralueiden hoidossa. Osallistumme luonnon monimuotoisuutta edistäviin hankkeisiin. Edistämme ympäristön viihtyisyyttä myös toimivan valvonnan kautta.</p>	<p>Edistämme luonnon monimuotoisuutta ja vesiensuojelua tukevia hankkeita.</p>	<p>Ympäristönsuojeluyksikkö osallistuu mahdollisiin luonnon monimuotoisuutta ja vesiensuojelua tukeviin hankkeisiin (esimerkiksi METSO- tai Helmi-ohjelmien kautta toteutettaviin hankkeisiin) yhdessä keskuksen muiden yksiköiden sekä ulkoisten yhteistyökumppaneiden kanssa.</p> <p>Jatkamme kaikille avoimien luontoretkien järjestämistä.</p>	<p>Ympäristöpäällikkö</p>	<p>Käynnissä on useita hankkeita: Koskenkylänjokilaakson Helmi-keskittymä (Sävträsketin laitumen laajennus), Keitalavikenin hanke.</p> <p>Metsästrategian valmistelu alkoi ja kilpailutus käynnistettiin.</p> <p>Vieraslajeihin liittyvää tiedottamista tehtiin kevään ja kesän aikana.</p> <p>Stormossen-Fantsnäsmalmenin luonnonsuojelualueelle järjestettiin kaikille avoin luontoretki syyskuussa.</p>

	Suoritamme lupa-, rekisteröinti- ja ilmoitusvelvollisen toiminnan suunnitelmallista valvontaa.	Valvomme lupa-, rekisteröinti- ja ilmoitusvelvollisia toimijoita ympäristön-suojelun valvonta-suunnitelman ja -ohjelman mukaisesti.	Ympäristöpäällikkö	Valvontaa tehtiin valvontasuunnitelman ja -ohjelman mukaisesti.
	Jatkamme tehostettua jätevesivalvontaa.	Jatkamme taajama-, pohjavesi- ja ranta-alueilla sijaitsevien kiinteistöjen jätevesien käsittelyä ja johtamista koskevaa järjestelmällistä valvontaa.	Ympäristöpäällikkö	Valvontaa jatkettiin ja yhteistyötä tehtiin vesiliikelaitoksen kanssa.
	Säilytämme luonnon monimuotoisuutta ja kulttuuriympäristöä.	Pyrimme edistämään kaavoituksessa ratkaisuja, jossa erityisesti huomioidaan luonnon monimuotoisuus ja kulttuuriympäristöt. Yleiskaavoissa kiinnitetään huomiota ilmasto-vaikutusten arviointiin.	Kaupunkisuunnitteluosaston päällikkö, kaavoittajat	Kaavoituksessa huomioitu luonto- ja kulttuuriympäristöarvot.
	Otamme käyttöön RAMS-luokituksen.	Määrittelemme alueet RAMS-luokituksen mukaisesti yhteistyössä ympäristönsuojeluyksikön kanssa.	Infrastruktuuripäällikkö, maaseutupäällikkö, kaupunginpuutarhuri	Metsät: RAMS-luokitus päätettiin päivittää metsästrategian yhteydessä. Puistot: RAMS-luokitusta päivitettiin, mutta se on keskeneräinen. Tiedon yhdistäminen on haastavaa tiedon

				hajaantumisen ja resurssipuutteen vuoksi.
Pidämme kunnan kiinteistöt hyvässä kunnossa ja parannamme kiinteistöjen energia- tehokkuutta.	Vähennämme korjaus- tarpeessa olevien rakennusten määrää.	Peruskorjaamme tai korvaamme uudella ainakin yhden rakennuksen. Myydään tai puretaan tarpeettomat rakennukset.	Elinkeino- ja infrastruktuuri- lautakunta, tilapäällikkö	Uuden päiväkodin rakentaminen sekä Generalshagens skolan peruskorjaus alkoivat syksyllä. Myynnin mahdollistaminen kaavamuutoksilla edistyi ja kohteita saatiin myyntiin syksyllä.

4. SUJUVA PÄÄTÖKSENTEKO

KESKUKSEN AVAIN- TAVOITTEET (1 VUOSI)	Vastuualue- tason avaintavoitteet (lautakuntataso)	Toiminta- suunnitelma / Keino	Vastuulautakunta /-henkilö	Toteuma 2024
Päätösprosessimme on osaavaa, ennakoitavaa, avointa ja kunnioittavaa.				
Päätök- sen- tekomme on osaavaa, sujuvaa, ennakoitavaa, avointa ja läpinäkyvää.	Ylläpidämme jatkuvasti ammattitaitoa.	Henkilökunta osallistuu säännöllisesti muun muassa lainsäädäntö- muutoksia koskevaan ajankohtais- koulutukseen.	Elinkeino- ja infrastruktuuri- keskuksen johtaja, päälliköt, henkilökunta	Ajankohtaiskoulutuksiin osallistuttiin vuoden aikana.
	Yhteistyö hakijoiden ja päättäjien kanssa ja elinkeino- ja infrastruktuuri- keskuksen sisällä	Avoin, osallistava ja rakentava yhteistyö päätöksenteko- prosessissa	Elinkeino- ja infrastruktuuri- lautakunta, rakennus- ja ympäristö- lautakunta, maaseutulaute- kunta, keskuksen henkilökunta	Keskuksen viestintä: Keskuksen viestintä on aktiivisesti tukenut yhteistyön sujuvuutta ja vahvistanut yhteistyötä eri toimijoiden välillä. Viestintä on korostanut sisäisen viestinnän merkitystä ja tehostanut sitä merkittävästi, varmistaen, että kaikki osapuolet ovat ajan tasalla ja päätöksenteko on avointa ja ennakoitavaa. Lisäksi viestintä on ennakoanut ja tiedottanut ajoissa tärkeistä asioista, mikä on osaltaan parantanut päätösprosessin

				sujuvuutta ja läpinäkyvyyttä.
		Jatkamme ennakoivaa yhteistyötä esimerkiksi ympäristön-suojelun lupa-, rekisteröinti- ja ilmoitus-velvollisten toimijoiden kanssa sekä elinkeino- ja infrastruktuuri-keskuksen muiden osastojen kanssa.	Ympäristöpäällikkö	Ennakoivaa yhteistyötä jatkettiin.

Tiedotamme ajankohtaisista asioista eri kanavissa. Kuuntelemme kuntalaisten mielipiteitä ja toiveita sekä luomme mahdollisuuksia osallistumiselle.

Käytämme monipuolisesti sekä perinteisiä tiedotuskanavia että sosiaalista mediaa tavoittaaksemme mahdollisimman suuren vastaanottajajoukon.	Tiedotamme hakemuksista, päätöksistä ja hankkeista.	Huolehdimme siitä, että tarpeellista ja ajankohtaista tietoa jaetaan eri tiedotuskanavissa.	Koko keskus	Keskuksen viestintä on keskittynyt aktiiviseen ja monikanavaisen tiedottamiseen ajankohtaisista asioista. Käytämme sekä perinteisiä tiedotuskanavia että sosiaalista mediaa tavoittaaksemme mahdollisimman laajan yleisön. Luotu verkosto on laaja. Tiedotamme säännöllisesti hakemuksista, päätöksistä ja hankkeista, varmistaen, että kuntalaiset saavat tarpeellista ja ajankohtaista tietoa oikea-aikaisesti. Samalla kuuntelemme kuntalaisten mielipiteitä ja toiveita kyselyillä, luoden heille mahdollisuuksia osallistua ja vaikuttaa kaupungin päätöksentekoon. Viestintä tukee näin
---	---	---	-------------	---

				osaltaan avointa ja osallistavaa hallintoa.
Jatkamme osallistuvaa budjetointia.	Jatkamme osallistavan budjetoinnin mallin käyttöä.	Kehitämme osallistavan budjetoinnin käyttöä.	Elinkeino- ja infrastruktuuri-keskuksen johtaja	Vuoden 2023 budjettikohde toteutettiin vuoden 2024 aikana.
Kehitämme keskuskohtaista tiedottamista.	Kehitämme keskuksen tiedottamista.	Toteutamme viestintäsuunnitelman mukaisia toimia.	Koko keskus	Keskuksen viestintä: Keskuskohtainen tiedottaminen oli erittäin hyvällä tasolla (esimerkiksi ”eki-tiimi”-viestintä).
Vaikutusten arviointi on luonteva osa päätösten valmistelua.				
Hyödynnämme vaikutusten arviointipohjia.	Käytämme vaikutusten arviointia päätöksenteon yhteydessä.	Käytämme vaikutusten arviointia olennaisissa päätöksissä.	Elinkeino- ja infrastruktuuri-keskuksen johtaja, vastuualueiden päälliköt	Kaikkiin päätöksiin liittyy vaikutusten arviointi lainsäädännön kautta.
Päätöksenteossa huomioimme kestävän kehityksen ja olemme hiilineutraali kaupunki vuonna 2035.				
Otamme kasvihuonekaasupäästö- näkökulman huomioon kaikessa merkittävässä päätöksenteossa ja hankinnoissa.	Edistämme kaupungin ilmastotoimia.	Olemme mukana koko kaupunkia koskevan hiilineutraaliusohjelman laadinnan käynnistämises- sä. Pyrimme siirtymään uusiutuvan dieselin käyttöön kaupungin ajoneuvoissa. Huomioimme energia-asiat rakennusten peruskorjausten ja uudis- rakentamisen yhteydessä.	Elinkeino- ja infrastruktuuri- lautakunta, infrastruktuuri- päällikkö, tilapäällikkö	Hiilineutraaliusohjelman laadintaa ei ole käynnistetty. Olemme mukana HINKU- ohjelmassa. Ajoneuvoja uusittaessa otamme eri polttoaine- mahdollisuudet huomioon. Rakennushankkeissa energiankulutus on ollut tärkeimpiä huomio- kohteita, esimerkiksi päiväkotihankkeessa.
Noudatamme suunnitelmaa päästöjä	Helpotamme uusiutuvan energian	Selvitämme selvityksin ja kaavoituksen	Kaupunki- suunnittelu- osaston	Uusiutuvan energian hankkeita edistettiin

vähentävistä toimenpiteistä, täydennämme suunnitelmaa lisätavoitteilla ja laadimme vastaavan suunnitelman investoinneista.	tuottamis- ja käyttämisratkaisuihin siirtymistä.	keinoin energiantuotantoon soveltuvien alueiden edellytyksiä. Otamme uusiutuvan energian tarpeet huomioon kaavoituksessa myös tontti- ja korttelitasolla. Selkiytämme energiaratkaisuja koskevia lupa- ja kaavoitusprosesseja.	päällikkö, johtava rakennus-tarkastaja	kaavoituksessa ja lupamenettelyissä. Rakennusvalvonnan lupaprosesseihin ei tehty muutoksia.
Liitymme kunta-alan energia- tehokkuus- sopimukseen.		Liitymme kunta- alan energia- tehokkuus- sopimukseen vuoden 2024 aikana.		Tätä Hinku-kriteeriä ei vielä ole täytetty, koska kriteeristö on uusiutumassa vuonna 2025.
Kaksikielisyys on elinvoimaista.				
Annamme palveluita molemmilla kielillä.	Annamme palveluita molemmilla kielillä.	Henkilökunta osallistuu tarvittaessa kursseille.	Koko henkilökunta	<p>Keskuksen viestinnässä on korostettu kaupungin sitoutumista kaksikielisyyteen, ja tämä näkyy sekä sisäisessä että ulkoisessa viestinnässä.</p> <p>Keskus järjestää vuosittain henkilökunnalleen suomen ja ruotsin kielen kursseja yhteistyössä kansalaisopiston kanssa.</p> <p>Kursseilla on ollut suuri osallistujamäärä, ja henkilökunta on parantanut kielitaitoaan palvellakseen asiakkaita entistä paremmin molemmilla kielillä.</p>

5. ARVOSTETTU HENKILÖSTÖ

KESKUKSEN AVAIN-TAVOITTEET (1 VUOSI)	Vastuualueavaintavoitteet (lautakuntataso)	Toimintasuunnitelma / Keino	Vastuulautakunta /-henkilö	Toteuma 2024
Edistämme henkilöstön hyvinvointia, työssä viihtymistä ja työkykyä kaikessa toiminnassamme.				
Käytämme eri keinoja henkilöstön voimavarojen vahvistamiseksi ja työkuormittavuuden hallitsemiseksi.	Työssä jaksaminen ja työteho lisääntyvät.	Joustavat työjärjestelyt Resurssien ja työmäärän kohtaaminen Ohjohjotamiseen puuttuminen	Elinkeino- ja infrastruktuuri-lautakunta, maaseutulautakunta, rakennus- ja ympäristö-lautakunta, kaikki esihenkilötyötä tekevät	Etätyömahdollisuus on tuonut joustavuutta työn tekoon. Tämä koetaan hyväksi. Avoimia tehtäviä saatiin täytetyksi. Työt sujuvat hyvin ja henki keskuksen sisällä on innostava.
Henkilöstömme määrä ja osaaminen on mitoitettu suhteessa tehtäviin. Varaamme riittävästi aikaa esihenkilötehtäviin.				
Henkilöstökyselyn tulosten perusteella vähintään 80 prosenttia työntekijöistä ja esihenkilöistä kokee, että heillä on riittävästi aikaa työtehtävien suorittamiseen.	Työssä jaksaminen ja työteho lisääntyvät.	Resurssien ja työmäärän kohtaaminen	Elinkeino- ja infrastruktuuri-lautakunta, maaseutulautakunta, rakennus- ja ympäristö-lautakunta, kaikki esihenkilötyötä tekevät	70 % keskuksen työntekijöistä koki, että heillä on riittävästi aikaa työtehtävien suorittamiseen. Henkilöstökysely tehtiin syksyllä. Toisaalta työn kuormittavuus on oletettavasti edelleen suurta, kun puretaan monessa kohtaa sitä "velkaa" joka on syntynyt esimerkiksi messuvuodesta ja yleensäkin rakentamisen aikana. Lisäksi rekrytointivaikkeudet ovat aiheuttaneet työn kasaantumista, mutta purkaminen edennyt.
Henkilöstökyselyn tulosten perusteella vähintään 90 prosenttia kokee, että he voivat käyttää tietojansa ja	Työssä jaksaminen, työmotivaatio ja työteho lisääntyvät.	Osaamisen arvostaminen ja sen esiintuominen	Elinkeino- ja infrastruktuuri-lautakunta, maaseutulautakunta, rakennus- ja ympäristö-lautakunta, kaikki esihenkilötyötä tekevät	86 % keskuksen työntekijöistä koki, että he voivat käyttää tietojansa ja taitojaan työssään. Työnteko koetaan mielekkääksi ja omaa osaamistaan pääsee hyödyntämään valtaosin. Keskuksessa

taitojaan työssään.				vallitsee suuri arvostus toistensa osaamista kohtaan.
Jokainen työntekijä tuntee tulevansa kuulluksi ja työtä kehitetään yhdessä henkilöstön kanssa.				
Henkilöstökyselyn tulosten perusteella vähintään 90 prosenttia vastaajista kokee, että heillä on mahdollisuus vaikuttaa omaan työhönsä.	Työssä jaksaminen, työmotivaatio ja työteho lisääntyvät.	Osaamisen arvostaminen ja vastuun antaminen	Elinkeino- ja infrastruktuuri-lautakunta, maaseutulautakunta, rakennus- ja ympäristö-lautakunta, kaikki esihenkilötyötä tekevät	78 % keskuksen työntekijöistä koki, että heillä on mahdollisuus vaikuttaa omaan työhönsä. Osaamista arvostetaan ja vastuuta annetaan hyvässä mittasuhteessa. Osaamisen arvostaminen sanotaan myös ääneen ja hyvästä työstä kiitetään. Huomioiminen erityisesti lisää hyvinvointia ja viihtyvyyttä työssä.
Laadimme työn tavoitteet ja päämäärät yhdessä henkilöstön kanssa ja arvioimme vuosittain työkuviin, työtehtävien ja työprosessien ajantasaisuutta ja toimivuutta.				
Tehtäväkuvat ovat ajan tasalla.	Työssä jaksaminen, työmotivaatio ja työteho lisääntyvät.	Päivitämme tehtäväkuvat tarvittaessa.	Kaikki esihenkilötyötä tekevät	Tehtäväkuvia on päivitetty tarpeen mukaan.
Jokaisen työntekijän kanssa käydään vuosittain kehityskeskustelu. Lisäksi voidaan käydä työyhteisön yhteisiä ryhmäkehityskeskusteluja.	Työssä jaksaminen, työmotivaatio ja työteho lisääntyvät.	Pidämme kehityskeskustelut.	Kaikki esihenkilötyötä tekevät	Kehityskeskustelut pidetty vuoden aikana ja keskusteluissa tullessiin muutostarpeisiin reagoitu.
Tuemme henkilöstöä muuttuvassa maailmassa ja työympäristössä.				
Henkilöstön koulutus on suunnitelmallista ja vastaa tarpeita.	Työ helpottuu ja on mielekkäämpää.	Osallistumme koulutuksiin.	Kaikki työntekijät	Tarpeellisiin koulutuksiin osallistuttiin.

Elinkeino- ja infrastruktuurilautakunnan jäsenet ja varajäsenet 1.1.–31.12.2024, kokoukset 2024

Varsinaiset jäsenet	Läsnä/ kokousten lukumäärä	Henkilökohtaiset varajäsenet	Läsnä
Karlsson Mikael pj.	11/12	Alm Agneta	1/12
Hyvönen Petri varapj.	12/12	Malmivaara Jouni	
Wide Roger	8/12	Staffans Sten	3/12
Hento Miia, ero myönnetty 14.2.2024		Hägglom Kerstin	1/12
Hägglom Kerstin, valittu 14.2.2024	9/12	Holmstén Alice, vald 14.2.2024	1/12
Lohenoja Pertti	10/12	Lindroos Johannes	1/12
Holmström Eeva	10/12	Puolakka Katja	
Holm Annika	10/12	Weckman Pamela	2/12
Peräkylä Teemu	9/12	Thomasson Daniel	3/12
Arlin Onerva	5/12	Raivio Timo	4/12

Hallinto-, talous- ja toimistopalvelut

Vastuuhenkilö: elinkeino- ja infrastruktuurikeskuksen johtaja

Toimintaympäristöön ja toimintaan vaikuttaneet tapahtumat vuonna 2024

Kuluneen vuoden aikana työmäärä on kasvanut, mutta onneksi työmotivaation taso on pysynyt hyvänä. Etätyöpäivät ovat olleet suosittuja, sillä ne tarjoavat joustavan lisän työjärjestelyihin ja tukevat paremman tasapainon löytämistä työn ja vapaa-ajan välillä. Tämä on ollut erityisen tärkeää kiireisempinä aikoina.

Työyhteisön henki on pääsääntöisesti ollut positiivinen, vaikka loppuvuodesta eteen tuli merkittäviä haasteita. Pitkäaikainen controller, joka hoiti myös esihenkilötehtäviä, siirtyi uusiin tehtäviin, ja hänen mukaansa lähti suuri määrä tietämystä. Tämä aiheutti erityisiä vaikeuksia niillä alueilla, joita hän oli hoitanut. Lisäksi lähiesihenkilön poissaolo toi omat haasteensa, sillä työntekijöiltä puuttui totuttu tuki ja ohjaus, mikä lisäsi epävarmuutta.

Onneksi uusi controller astui tehtävään ja jakoi vastuuta tiimin kanssa, mikä helpotti työkuormaa. Vaikka tilanne parani hieman, ohjelmien epävarma toimivuus ja lähiesihenkilön resurssivaje ovat kuitenkin lisänneet omat haasteensa, ja työn sujuvuus on ollut ajoittain haastavampaa.

Vuosi on ollut monin tavoin haasteellinen, mutta tiimi on säilyttänyt hyvän motivaation ja kyvyn sopeutua muuttuviin tilanteisiin. Tiimi on edelleen vahvasti sitoutunut organisaation tavoitteisiin.

Viestintä

Elinkeino- ja infrastruktuurikeskuksen vahva, suunnitelmallinen ja tavoitteellinen viestintä on aloitettu, rakennettu ja vakiinnutettu osaksi keskuksen toimintaa.

Tavoite: Muuttovoitto ja hyvän yhteishengen luominen ja vaaliminen

Viestinnän tehtävä – vuorovaikutussuhteiden luominen, ylläpitäminen, kehittäminen ja vahvistaminen eri sidosryhmien ja yksiköiden välillä – on saavutettu. Jokainen sidosryhmä saa niitä tietoja, joita se tarvitsee ja odottaa. Eri sidosryhmät on kartoitettu ja analysoitu. Viestinnän tavoitteet on sidottu Loviisan kaupungin kaupunkistrategiaan ja tavoitteisiin.

Viestintä on vaikuttamista

Ulkoinen viestintä:

On vaikutettu ympäristöön ja vahvistettu myönteistä suhtautumista Loviisan kaupunkiin ja sen työntekijöihin. On jaettu ajankohtaista/reaaliaikaista tietoa elinkeino- ja infrastruktuurikeskuksen toiminnasta ja hankkeista sekä sen roolista kaupunkikuvassa – on vahvistettu keskuksen imagoa ja lisätty luottamusta kuntalaisten keskuudessa. Ajantasainen tiedottaminen on myös vähentänyt asiakaskyselyjä arjessa, jolloin asiantuntijoille jää aikaa oman työn tekemiseen.

Mediaviestinnän kehittäminen ja verkostojen luominen on elinkeino- ja infrastruktuurikeskuksen viestinnän keskeisempiä tehtäviä. Erityisesti digitaalisten kanavien kehittäminen ja kohdennettujen sisältöjen luominen on välttämätöntä viestinnän onnistumiseksi niiden kustannustehokkuuden ja näkyvyyden vuoksi. Myös uusia tiedottamisverkostoja on luotu viestinnän kattavuuden saavuttamiseksi ylitse Loviisan rajojen.

Tiedolla johtaminen

Sisäinen viestintä:

Sisäinen viestintä on tukenut Loviisan kaupunkistrategian toteuttamista. Sisäinen viestintä on yhteishengen nostattamista, sitouttamista ja työntekijöiden ajan tasalla pitämistä ja ohjaamista.

Tulokset

Elinkeino- ja infrastruktuurikeskuksen markkinointi ja viestintä on muuttunut ammattimaiseksi, suunnitelmalliseksi ja tavoiteohjatuksi toiminnaksi. Loviisan kaupungin näkyvyys on lisääntynyt mittavasti koko Suomen alueella. Se näkyy tehokkaana tiedottamisena ja kampanjoiden toteuttamisina onnistuneesti. Tavoitteena on muuttovoitto.

Some-näkyvyys: Elinkeino- ja infrastruktuurikeskuksen Kaupunkiympäristö-Twitteriä (X) lukee noin 400 000 ihmistä ympäri Suomen. Myös henkilökunta on kokenut, että mittavan, jatkuvan ja tehokkaan viestinnän avulla kyselyt eri asioista ovat vähentyneet, eivätkä ne enää vie niin paljon työaikaa. Henkilökunnalle jää aikaa oman työn tekemiseen.

Brändi on vahvistunut ja tunnettuus kasvanut, ja nämä ovat vaikuttaneet muun muassa tonttien myyntiin sekä uusien yrittäjien muuttovoittopotentiaaliin kasvattavasti. Loviisan kaupungin vetovoima on lisääntynyt brändin kasvaessa. Panostaminen markkinointiin tuottaa tulosta: kampanjat lyhyellä aikavälillä ja brändinrakentaminen pitkällä aikavälillä.

Keskuksen ulkoisen ja sisäisen viestinnän kehitys

Viestintää on selkeytetty, ajankohtaistettu ja virtaviivaistettu, mikä on tehostanut tiedonkulkua ja edistänyt rakentavaa yhteistyötä. Kannustava ja positiivinen viestintäote on vähentänyt kuntalaisten kyselyitä sekä negatiivisia asenteita kaupungin työntekijöitä kohtaan. Kyselyjen väheneminen on helpottanut työntekijöiden arkea, sillä kiireen keskellä aikaa ei usein riitä niihin vastaamiseen. Kaupungin näkyvyys on laajentunut merkittävästi: tiedotteita on jaettu valtakunnallisesti 600 kpl eri medioihin, mikä on vahvistanut imagoa koko Suomen laajuudella.

Avoin ja osallistava hallinto

Monikanavainen viestintä, joka yhdistää perinteiset kanavat ja sosiaalisen median, on tehostanut tiedonkulkua kuntalaisille. Viestinnän avulla kuntalaiset ovat saaneet ajankohtaista ja tarpeellista tietoa oikea-aikaisesti sekä osallistuneet päätöksentekoon esimerkiksi kyselyiden kautta.

Tonttimarkkinointi

Somemarkkinointi on ollut tehokasta – tonttikyselyt ovat jonkin verran lisääntyneet. Tämä tukee kaupungin strategiaa houkutella uusia asukkaita ja yrityksiä. Tonttimarkkinointikampanja on suunnitteilla ja toteutetaan keväällä 2025.

Lapsiystävällisyys

Loviisaa on viestinnässä markkinoitu lapsi- ja perheystävällisenä kuntana, korostaen turvallisuutta, luontoa, monipuolisia harrastus- ja virkistysmahdollisuuksia ja laadukkaita palveluita. Kohdennetun viestinnän tavoitteena on houkutella uusia perheitä muuttamaan Loviisaan.

Kustannustehokasta: Seuranta ja koonti osoittaa, että on onnistuttu edistämään kaupungin strategisia tavoitteita tehokkaasti ja kustannustehokkaasti.

Riskianalyysi

Riskeihin kuuluvat henkilöstön vaihtuvuuden myötä menetetty asiantuntijatieto ja uusien työntekijöiden nopean perehdyttämisen haasteet. Työkuorman kasvu ja sen hallinta on ollut myös riski, sillä kiireelliset tehtävät ovat saattaneet viedä huomion tärkeiltä, mutta vähemmän kiireellisiltä asioilta. Ulkoa tulevat paineet voivat kuormittaa tiimiä henkisesti, mikä voi vaikuttaa työhyvinvointiin ja motivaatioon pitkällä aikavälillä. Lisäksi jatkuvat muutokset ja sopeutuminen voivat luoda epävarmuutta ja heikentää tiimin yhtenäisyyttä ja tehokkuutta. Näistä riskeistä huolimatta tiimi on sopeutunut hyvin ja säilyttänyt keskittymiskykynsä, pitäen kiinni tärkeistä tavoitteista.

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen vuonna 2024

Elinkeino- ja infrastruktuurikeskuksen hallinto-, talous- ja toimistopalvelut

	TALOUSARVIO 2024	TALOUSARVIO- MUUTOKSET	TALOUSARVIO 2024 MUUTOSTEN JÄLKEEN	TILINPÄÄTÖS 2024	POIKKEAMA
Toimintatuotot					
Valmistus omaan käyttöön					
Toimintakulut	-733 925		-733 925	-448 382	285 543
Toimintakate	-733 925		-733 925	-448 382	285 543
Poistot ja arvonalentumiset					
Sisäiset erät	-69 926		-69 926	-73 087	-3 161
Kustannuslaskennalliset erät	736 288		736 288		

Ulkoinen toimintakate alittaa talousarvion. Säästöä on syntynyt etenkin palvelujen ostojen osalta, ulkoisen asiantuntijapalvelun tarve markkinoinnissa on ollut vähäinen.

Elinkeinopalvelut ja kehittäminen

Vastuuhenkilö: elinkeino- ja infrastruktuurikeskuksen johtaja

Toimintaympäristöön ja toimintaan vaikuttaneet tapahtumat vuonna 2024

Alkuperäisen sopimuskauden päätyttyä jatkettiin Cursor Oy:n kanssa tehtyä sopimusta vuodelle 2024 sopimusehtojen mukaisesti toistaiseksi voimassa olevana. Sopimus kattaa yritys ympäristön markkinoinnin ja kehittämisen, Invest in -työn, yritys palvelut, kaupungin ja yritys ympäristön kehittämiseen tähtäävät hankkeet, matkailutoimialan kehittämisen ja matkailumarkkinoinnin, yrittäjäkasvatuksen ja muita edunvalvonnallisia tehtäviä ja kehittämistehtäviä.

Sekä kaupungin oma että Cursor Oy:n Invest in -toiminta jatkui vahvana. Vuoden 2024 aikana Troolisataman alueelle palasi pysyvästi sijoittuvaa kalastusliiketoimintaa HH-Kalan muodossa (troomaus, verkkokalastus, kalanjalostus) ja Saariston Meritie Oy (Kuljetus-Savolainen Oy:n sisaryhtiö) vuokrasi lisämaata voitettuaan Suomenlahden alueella rannikkovartioston alusten huolintatyöt.

Lisäksi kaupungissa edistettiin useita aurinkovoimalahankkeita sekä Fortumin laajennus-suunnitelmia Hästholmenin pohjoispuoleisella alueella, ja loppuvuodesta 2024 kilpailutettiin datakeskus rakentajien välillä moottoritien itäiseen liittymään rajautuva 25 hehtaarin tontti.

Loviisan kaupunki jatkoi aktiivista osallistumisestaan Suomen Vetylaakso ry:n toimintaan ja Uudenmaan liiton Kiertotalouslaakso-hankkeeseen.

Loviisan matkailu kasvoi vuonna 2024. Tammi–marraskuussa 2024 Loviisassa kirjattiin 27 800 rekisteröityä yöpymistä, mikä on 58,8 % enemmän kuin vastaavana aikana vuonna 2023. Majoituksen käyttöaste oli 26,3 %, mikä on 0,76 prosenttiyksikön nousu verrattuna vuoden 2023 vastaavaan ajankohtaan. Eniten matkailijoita on tullut Suomesta, Saksasta, Ranskasta ja Virossa.

Loviisan matkailumarkkinoinnista vastaavan Cursor Oy:n Visit Kotka-Haminan koko seudun digitaaliset markkinointikampanjat tavoittivat vuonna 2024 yli 3 miljoonaa henkilöä. Kiinnostusta herättivät erityisesti elämykselliset majoitukset, aktiviteetit ja kulttuurikohteet.

Valtakunnallisessa 100 syytä matkailla Suomessa -kampanjassa Loviisan seutu pärjasi erityisen hyvin. Malmgårdin kartano oli katsotuim kohdesivu koko 100syytä.fi-sivustolla, Strömforsin ruukki oli 7. sijalla. Mukana kampanjassa oli yhteensä 78 matkailukohdetta koko Suomesta. Matkailun media-yhteistyön tuloksena tunnetut mediat julkaisivat 8 artikkelia Loviisan ja sen lähialueiden matkailukohteista tammi–marraskuussa 2024. Näiden artikkeleiden yhteenlaskettu tavoitettavuus oli 5 miljoonaa henkilöä.

Visit Kotka-Haminan ammattilaistiimi on tavannut suomalaisia ja kansainvälisiä ostajia messuilla ja myyntitapahtumissa kotimaassa ja ulkomailla. Aktiviteettien ja tapaamismäärän osalta vuosi 2024 on ennätysellinen. Seudulla on toteutunut 40 matkanjärjestäjän vierailua. Strömforsin ruukki on vakiinnuttanut asemansa yhtenä Loviisan matkailun B2B-myyntin vetovoimaisimmista kohteista. Ruukin alueen ainutlaatuinen miljö, monipuolinen palvelutarjonta ja helppo saavutettavuus ovat herättäneet laajaa kiinnostusta sekä myyntikeskusteluissa että paikan päällä järjestetyillä tutustumismatkoilla. Erityisesti kokousasiakkaiden keskuudessa Strömforsin ruukkiin on nähty merkittävää potentiaalia, ja alueen vetovoimaa vahvistaa entisestään uuden juhlatilan valmistuminen, joka tarjoaa erinomaiset puitteet erilaisille tilaisuuksille ja tapahtumille. Malmgårdin kartano, sen kiehtova historia ja asiantuntevat opastetut kierrokset ovat myös saaneet laajasti kiitosta B2B-myyntiasiakkailta. Loviisan keskusta-alueelta kiinnostusta ovat herättäneet erityisesti Loviisan Wanhat talot- ja Avoimet puutarhat -tapahtumat sekä tunnelmalliset kahvilat.

Visit Kotka-Haminan verkkosivuilla olevassa Johku-kauppapaikassa on mukana 7 Loviisan alueella toimivaa matkailuyritystä ja yhteensä 114 tuotetta.

Pitkäaikaistyöttömien määrä lähti nousuun loppuvuodesta 2024. Loviisassa oli pitkäaikaistyöttömiä 298 henkilöä joulukuussa 2024 (250 henkilöä joulukuussa 2023). Loviisan kaupunki maksoi työmarkkinatukia 1 142 687 euroa vuonna 2024 (1 260 073 euroa vuonna 2023). Vaikka maksettu työmarkkinatuen määrä oli vuonna 2024 vuotta 2023 pienempi, on pitkäaikaistyöttömyydessä havaittavissa rakenteellistumista. Osa pitkäaikaistyöttömistä tarvitsee ensisijaisesti hyvinvointialueen palveluita. Esimerkiksi kuntouttava työtoiminta siirtyi hyvinvointialueen järjestämisvastuulle 1.1.2023 alkaen, eikä kaupungilla ole voinut olla enää henkilöitä kuntouttavassa työtoiminnassa. Lisäksi palkkatukeen kohdistui vuonna 2024 lainmuutoksia. Vuodesta 2025 alkaen palkkatuki siirtyy kunnista muodostuvien työllisyysalueiden maksettavaksi.

Tammi-marraskuussa 2024 työttömyysaste vaihteli 9,8 ja 11,9 prosentin välillä. Työttömyys lähti nousuun joulukuussa 2024, jolloin työttömyysaste oli 12,1 prosenttia. Suurin osa Loviisan työttömistä työnhakijoista on yli 50-vuotiaita. Vuonna 2024 avointen työpaikkojen lukumäärä laski tammikuun 244 työpaikasta joulukuun 28 työpaikkaan.

Palkkatuetussa työssä kaupungilla oli 21 henkilöä vuonna 2024. Luku sisältää velvoitetyöllistetyt sekä nuorten työpaja LovLuotsin kautta toteutuneet palkkatukijaksot. Lisäksi työpajoilla on ollut henkilöitä myös työkokeilussa. Nuorten työpajalla oli 7 nuorta eri toimenpiteissä. Nuorten jaksot pajalla olivat kestoltaan pitkiä. Nuorten määrä selittyy TE-uudistuksesta johtuvista asiakasohjauksellisista haasteista sekä toimintaympäristön muutoksista. Haaste on ollut valtakunnallinen. Kuntouttavaa työtoimintaa ei nuorten työpajalla ole ollut vuoden 2023 jälkeen hyvinvointialueiden aloitettua toimintansa. Vuonna 2023 Seinätön paja lakkautettiin ja nuorten työpajalta lakkautui yksi työvalmentajan tehtävä.

Nuorten työpaja vastasi isosta osasta Tamminiemen leirintäalueen (Loviisa Campingin) toiminnasta, muun muassa piha-alueiden kunnossapidosta ja kiinteistöjen siivouksista. Tamminiemen leirintä-alueetta hyödynnetään myös nuorten työpajan opinnollistamisessa. Ammattioppilaitos Careerian toimesta alueelle on tunnistettu kaksi ammattitutkinnon osaa.

Tamminiemen kävijämäärä on viime vuosina vakiintunut ja jopa hieman kasvanut vuosittain. Kesät ovat olleet vilkkaita ja osa viikoista oli loppuunmyytyjä. Myös kesällä 2024 Loviisa Campingilla vieraili ja yöpyi matkailijoita edellisvuosien tapaan. Yöpymisiä alueella oli yli 10 000 kesällä 2024. Vuonna 2022 Loviisa Camping otti verkkokaupan käyttöön ja sen käyttöä on jatkettu ja kehitetty vuosina 2023 ja 2024. Verkkokaupan kautta tulee suurin osa varauksista.

Ranskalainen oppilaitos on ottanut vakiintuneeksi käytännöksi tuoda Loviisa Campingille n. kolmenkymmenenviiden henkilön leirikoulu ryhmiä. Ryhmiä on tullut kesän 2024 aikana kolme. Kukin ryhmä on viipynyt alueella 4-5 päivää. He ovat majoittuneet teltoissa. Loviisa Campingille on tullut myös Erasmus-ohjelman kautta ryhmiä, joissa on ollut nuoria ympäri maailmaa. He ovat majoittuneet Villa Björkstenissä ja Bungalowissa sekä teltoissa.

Alueelle on saapunut useista "uusista" maista matkailijoita, kuten Etelä-Koreasta, Turkista, Nepalista, Englannista, Irakista, Australiasta, Japanista, Belgiasta, Luxembourgist, Puolasta, Israelista, Monacosta, Itävallasta, Latviasta, Romaniasta, Iranista, Brasiliasta, Taiwanista, Albaniasta, Unkarista, Uudesta-Seelannista ja Islannista. He ovat korvanneet Venäjältä aiemmin saapuneiden kävijämäärän.

Tamminiemen toiminnan fokus on nuorten työllistämässä. Tamminiemen leirintäalueella on työskennellyt kausityöntekijöitä vastaanotto-, kahvila- sekä siivoustehtävissä. Lisäksi nuorten työpaja LovLuotsin nuoret toimivat alueella. Leirintäalue on saanut kiitosta toimintatavastaan ja leirintäalueen ylläpito on ollut erinomaista.

TE-palveluita ohjaava lainsäädäntö hyväksyttiin eduskunnassa maaliskuussa 2023. Varsinainen sopimus Porvoon työllisyysalueesta hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa lokakuussa ja sopimuksen päivitys joulukuussa 2023. Lainmuutokseen on valmistauduttu elinkeino- ja infrastruktuurikeskuksen sisällä. Keskuksen edustajia on osallistunut työllisyysalueen valmisteluun. Keskuksen johtaja on pitänyt poliittiset päättäjät ajan tasalla prosessista.

Lukuisat vuonna 2024 toteutuneet lainmuutokset toivat epästabiiliutta kaupungin työllisyyspalveluiden toimintaan ja kehittämiseen. TE-uudistus näkyi muun muassa nuorten työpajan asiakasohjauksen haasteissa (valtakunnallinen haaste, ei vain Loviisan).

Porvoon työllisyysalueen käynnistyminen 1.1.2025 synnyttää uusia verkostoja ja luo uusia mahdollisuuksia myös paikalliselle kehittämiselle. Keskuksen virkahenkilöstöä on osallistunut alueellisiin työryhmiin valmistelun aikana, ja osallistuminen jatkuu myös vuonna 2025 työllisyysalueen aloittaessa toimintansa.

Riskianalyysi

TE-palvelut 2024 -uudistus vaikuttaa merkittävästi kaupungin toimintaan ja talouteen. Loviisan kaupunki on päättänyt liittyä Porvoon työllisyysalueeseen, joka aloittaa toimintansa 1.1.2025. Vuonna 2024 alueen valmisteluun liittyy jo yhteisesti jaettavia valmistelukustannuksia. Uusi järjestämiskäytännöt ja kannustava rahoitusmalli voivat aiheuttaa ennakoimattomia kustannuksia. Uudellemaalle on syntymässä yhdeksän työllisyysaluetta. TE-palveluiden siirto uusille työllisyysalueille voi näkyä asiakasohjauksessa erityisesti alkuvuodesta 2025.

Kunnan maksamilla työmarkkinatukiosuuksilla on merkittävä vaikutus keskuksen talouteen. Työmarkkinatukimaksut eivät ole tarkasti ennakoitavia, ja kunnan pitkäaikaistyöttömyyden ratkaisumahdollisuudet ovat rajalliset erityisesti hyvinvointialueiden aloitettua toimintansa 1.1.2023. Kannustava rahoitusmalli laajentaa kuntien työmarkkinatuen maksuvastuuta vuodesta 2025 alkaen. Kaupungin vaikutusmahdollisuudet työllisyyden kehitykseen ovat kuitenkin rajalliset.

Henkilöstön osalta ei vuonna 2024 tapahtunut vaihtuvuutta eikä syntynyt pysyvämpää henkilöstövajetta, joskin poissaoloja oli edellisiä vertailuvuosia enemmän virkavapaiden ja sairaslomien muodossa.

Lähinnä Loyal Oy:n heikentynyt markkinatilanne näkyi työllisyystilastoissa. Toisaalta rakentamisalan laskusuhdanne jopa edesauttoi tilapalveluiden rekrytoinnissa, joten talouden epävakaus vaikutti molempiin suuntiin.

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen vuonna 2024

Elinkeinopalvelut ja kehittäminen

	TALOUSARVIO 2024	TALOUSARVIO- MUUTOKSET	TALOUSARVIO 2024 MUUTOSTEN JÄLKEEN	TILINPÄÄTÖS 2024	POIKKEAMA
Toimintatuotot	654 000		654 000	615 811	-38 189
Valmistus omaan käyttöön					
Toimintakulut	-4 180 758		-4 180 758	-3 186 834	993 924
Toimintakate	-3 526 758		-3 526 758	-2 571 023	955 735
Poistot ja arvonalentumiset				-20 308	-20 308
Sisäiset erät	-69 464		-69 464	-117 603	-48 139
Kustannuslaskennalliset erät	-314 312		-314 312		

Ulkoinen toimintakate alittaa talousarvion. Säästöä on syntynyt toimintakulujen osalta kaikkien kustannuserien osalta. Toimintatuotot alittavat hieman talousarvion johtuen joukkoliikenteen arvioitua pienemmästä avustuksesta sekä palkkatukien arvioitua pienemmästä toteumasta.

Yksikkökustannukset, suoritteet ja tunnusluvut (informatiivinen tieto)

	Tilinpäätös 2019	Tilinpäätös 2020	Tilinpäätös 2021	Tilinpäätös 2022	Tilinpäätös 2023	Tilinpäätös 2024
Uusia aloittaneita yrityksiä	76	noin 76	93	95		
Vierailut verkkosivustolla Visit Loviisa	80 000	107 000	ei mitattu	ei mitattu		
Työllisyyspalveluiden asiakkuudet	200	noin 200	noin 200 asiakkaita: 69 (walmu)	keskusteluita noin 150 asiakkaita: 29 (walmu)	keskusteluita noin 120 asiakkaita:32 (walmu)	keskusteluita noin 30 asiakkaita:7 walmu)
Työttömien osuus työvoimasta %		16,8	11,8	10,5	12,3	12,1
Työttömyysaste vuoden lopussa	10 %	16,8 %	11,8 %	10,5 %	12,3 %	12,1 %
Koko vuoden työttömyysaste keskiarvo	9,4 %	14,1 %	13,3 %	10,4 %	10 %	10,9 %
Lomautettujen osuus työttömistä työnhakijoista	56 hlö	313 hlö	95 hlö	69 hlö	189 hlö	139 hlö
Nuorisotyöttömyys % (alle 25-vuotiaiden)	11,6 %	19,1 %	8,1 %	9,2 %	16,8 %	16,1 %
Osuus pitkäaikaistyöttömien markkinatuesta kpl/€/%	351/ 1 184 267/ 61 %	351/ 1 279 301/ 61%	444/ 1 554 894/ 60%	403/ 1 332 888 / 61%	333/ 1 260 073/ 61%	305/ 1 142 687/ 61 %

Loviisa Camping

Vastuuhenkilö: elinkeino- ja infrastruktuurikeskuksen johtaja

Kilpailuneutraliteetin takaamiseksi Loviisan kaupunki esittää eriytetyn tuloslaskelman Loviisan Campingin kustannuspaikasta. Tämä edesauttaa julkisen ja yksityisen elinkeinotoiminnan tasapuolisia toimintaedellytyksiä ja toiminnan läpinäkyvyyttä. Julkisyhteisöt voivat harjoittaa taloudellista toimintaa ja kilpailla yksityisten yritysten kanssa samoilla markkinoilla. Kilpailulain kilpailuneutraliteettia turvaavien säännösten tavoitteena on varmistaa, että julkiset toimijat eivät saa kilpailuetuja, joita yksityiset toimijat eivät voi saada ja jotka voivat vääristää kilpailua.

Kuntalaki tai kilpailulaki ei kiellä julkisyhteisöjä harjoittamasta taloudellista toimintaa eikä kilpailemasta yksityisten yritysten kanssa samoilla markkinoilla. Kuntalain 132. § viittaa kilpailulain lukuun 4 a – tavoitteena on kilpailun tasapuolisuuden turvaaminen julkisen ja yksityisen elinkeinotoiminnan välillä.

LOVIISA CAMPING TULOSLASKELMA 1. 1.–31.12.2024

	TALOUSARVIO 2024	TALOUSARVIO- MUUTOKSET	TALOUSARVIO 2024 MUUTOSTEN JÄLKEEN	TILINPÄÄTÖS 2024
Myyntituotot	40 000		40 000	55 671
Maksutuotot				
Tuet ja avustukset				
Vuokratuotot				
Muut toimintatuotot	110 000		110 000	160 085
Toimintatuotot yhteensä	150 000		150 000	215 755
Henkilöstökulut	-138 446		-138 446	-131 890
Palveluiden ostot	-26 400		-26 400	-32 830
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-33 100		-33 100	-18 824
Avustukset				
Muut toimintakulut	-4 800		-4 800	-4 006
Toimintakulut yhteensä	-202 746		-202 746	-187 549
Toimintakate	-52 746		-52 746	28 206
Poistot ja arvonalentumiset				-20 308
Sisäiset erät	-58 602		-58 602	-88 175
Kustannuslaskennalliset erät	-18 533		-18 533	

Loviisa Camping sekä Villa Björkstén ja bungalow tarjoavat erityyppisiä mahdollisuuksia nuorten työpajan valmentautujille. LovLuotsin valmentautajat pääsevät työn tekemisen kautta tutustumaan eri ammattialoihin, esimerkiksi kiinteistönhoidon, majoitussiivouksen ja puutarhanhoidon kautta. Kierrätys tulee tutuksi muun muassa huonekalujen kunnostuksessa, joka tehdään fyysisesti työpajalla, mutta kalusteet sijoitetaan Loviisa Campingille. Lisäksi Loviisa Campingilla olevan kierrätys- ja jätehuoltopisteen hoito kuuluu nuorten tehtäviin. Valmentautajat ovat tapetoineet ja remontoineet majoitustilojen huoneet, joten myös rakennusalaan on mahdollisuus tutustua.

Merkityksellisen työn teon ohella minäpystyvyys, elämänhallinta, tulevaisuusorientaatio, arjen sujuvuus, sosiaaliset suhteet ja luottamus pääsevät kaikki kehittymään toiminnassa. Kyseiset taidot ovat työllistymisen ja opiskelemaan lähtemisen kannalta tärkeitä. Positiivinen palaute, jota

valmentautajat saavat välittömästi Loviisa Campingin asiakkailta, vaikuttaa myös itsetunnon vahvistumiseen. Asiakaskunnasta on ollut selkeästi havaittavissa, että he pitävät tätä "Loviisan mallia" campingin hoidossa hienona asiana.

Kesällä 2024 Loviisa Campingin toiminta oli vakiintunutta eikä toiminnassa ollut isompia muutoksia. Kesäksi 2024 remontoitiin vastaanottorakennuksen asiakaskeittiö vastaamaan nykyvaatimuksia ja lisäksi kahvilan kylmäkalusteita uusittiin. Palvelun tarjonta on parantunut huomattavasti uuden huoltorakennuksen ja kesällä 2024 valmistuneen asiakaskeittiön ansiosta. Uudet tilat ovat moderneita ja toimivia. Kesä 2024 oli asiakasyöpymisiltään jopa edellistä asunomessuvuotta vilkkaampi. Kokonaisuudessaan leirintäalueelle saapui yhteensä 6 714 matkailijaa (6 722 matkailijaa vuonna 2023). Matkailijoiden viipymä alueella oli edellisvuotta pidempi ja näin ollen yöpymisten määrä kasvoi. Vuonna 2024 leirinnässä (karavaanarit ja telttailijat) vietettiin 8 954 yötä ja majoituksessa 1 748 yötä. Yhteensä yöpymisiä oli 10 748 yötä. Edellisenä vuotena (2023) leirinnässä vietettiin yhteensä 7 827 yötä ja majoituksessa 1 134 eli yhteensä 8 961 yötä. Ulkomaalaisia matkailijoita oli 583 enemmän kuin edellisenä vuotena. Yhteensä ulkomaalaisia kävijöitä oli kauden aikana 1 386. Eniten Loviisa Campingille matkustettiin ulkomailta Saksasta, Ranskasta ja Sveitsistä. Ranskalaisten kasvanut osuus selittyy osittain ranskalaisten vaihtopilaiden leirikoululla. Edelliseen kesään verrattuna eri kansalaisuuksien osuus kasvoi matkailutilastossa ja Loviisan Campingille saapui entistä useammasta maasta matkailijoita.

Matkailutilastot Loviisa Camping 2024

2024	Karavaanarit		Telтта		Majoitus	
	Saapumiset	Yöt	Saapumiset	Yöt	Saapumiset	Yöt
Yhteensä	4 345	6 902	1330	2052	1 039	1794

	Yöt	Saapuneet
YHTEENSÄ	10 748	6 714

Rakennusvalvonta ja ympäristönsuojelu

Vastuuhenkilö: ympäristöpäällikkö

Toimintaympäristöön ja toimintaan vaikuttaneet tapahtumat vuonna 2024

Rakennusvalvonta

Rakennusvalvonta valmistautui vuoden aikana uuden rakentamislain voimaan tuloon. Rakennus-tarkastajat osallistuivat useisiin tähän liittyviin koulutuksiin ja työpajoihin. Lain voimaantuloon valmistautumista hankaloittivat lukuisat muutokset, joita rakentamislakiin tehtiin juuri ennen lain voimaantuloa. Rakentamislain voimaantulon takia sähköistä luvanhakupalvelua ja paikkatieto-ohjelmistoa päivitettiin, ja edellä mainittujen lakimuutosten takia tätä työtä ei pystytty saamaan täysin valmiiksi ennen vuodenvaihdetta.

Rakennusvalvonta otti vuoden alusta käyttöön sähköisen arkistoinnin. Työtapojen yhtenäistämistä ja tehostamista jatkettiin myös muulla tavoin. Rakennusvalvonnan taksa päivitettiin uutta rakentamislakia vastaavaksi. Rakennus- ja ympäristölautakunta päätti myös päivitetyn hallinto-säännön nojalla rakentamislakiin liittyvistä toimivallan siirtämisistä.

Vuoden aikana jatkettiin myös uuden rakennusjärjestyksen valmistelutyötä.

Rakentamislakiin valmistautuminen vaati paljon resursseja, mutta rakennusluvut pystyttiin tästä huolimatta käsittelemään.

Ympäristövalvoja teki rakennetun ympäristön valvontaa koko kaupungin alueella. Rakennus- ja ympäristölautakunta teki katselmuskierroksen Liljendalissa.

Rakennusrekisterin täydennys on yli vuoden kestäneen tauon jälkeen jälleen edennyt. Rakennus-valvonnassa aloitti maaliskuussa määräaikaisten projektityöntekijä, jonka tehtäviin rakennus-rekisterin päivittäminen kuuluu. Toisen lupasihteerin pitkäaikaisesta poissaolosta johtuen projekti-työntekijä hoiti loppuvuodesta myös lupasihteereille kuuluvaa työtä.

Ympäristönsuojelu

Suunnitelmallista valvontaa tehtiin ympäristönsuojelun valvontasuunnitelman ja -ohjelman mukaisesti. Uudenmaan elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskuksen (Uudenmaan ELY-keskuksen) valvontavastuulla olevien laitosten määräaikaistarkastukset ja muut valvontakäynnit työllistivät myös kaupungin ympäristönsuojeluviranhaltijoita. Suunnitelmallista valvontaa on selostettu tarkemmin ympäristönsuojelun lakisäätteisessä valvontakertomuksessa.

Suunnitelmallisen valvonnan lisäksi tehtiin muuta valvontaa ja käsiteltiin haittailmoituksia. Erityisesti Valkon satamaa koskevat haittailmoitukset työllistivät vuoden aikana ympäristönsuojelun henkilökuntaa. Valvontakohteisiin liittyvissä ympäristörikosasioissa ympäristönsuojeluviranhaltijat tekivät yhteistyötä Itä-Uudenmaan poliisilaitoksen ja syyttävöviranomaisen kanssa. Syyttäjän, keskusrikospoliisin, Itä-Uudenmaan poliisilaitoksen ympäristörikostutkinnan, Suomen ympäristö-keskuksen, Uudenmaan ELY-keskuksen, tullin, pelastuslaitoksen ja kuntien edustajista koostuva yhteistyöryhmä kokoontui joulukuussa Loviisassa. Valvontaan liittyvää yhteistyötä tehtiin myös pelastusviranomaisen ja terveydensuojeluviranomaisen kanssa.

Valtakunnallinen ympäristönsuojelun tietojärjestelmä (YLVA) on ajantasaistettu sille tasolle, jota 1.1.2025 voimaan tuleva laki ympäristövahinkorahastosta edellyttää. Resursseja ei vielä ole ollut siihen, että toimijoita olisi neuvottu tietojärjestelmän käytössä, eikä jäteraportointia siksi ole tehty kaikkien toimijoiden osalta.

Ympäristönsuojelun edistämistehtäviä toteutettiin osallistamalla asiantuntijana tai rahoittajana muiden tahojen toteuttamiin hankkeisiin ja työryhmiin, jotka koskevat muun muassa vesiensuojelun tai luonnon monimuotoisuuden edistämistä. Tällaisia ovat muun muassa valtakunnallinen KIPSI 2.0-hankkeen ohjausryhmä (YM), Uudenmaan vesien- ja merenhoidon yhteistyöryhmä (ELY-keskus), Uudenmaan Helmi -yhteistyöryhmä (ELY-keskus) ja Itä-Uudenmaan ja Porvoonjoen vesien- ja ilmansuojeluyhdistyksen Vesistötalkkarihanke. Ilmanlaadun seuranta tehtiin Uudenmaan kuntien yhteistyönä. Lisäksi ympäristönsuojeluviranhaltijat osallistuivat kaupungin omiin vesien- ja luonnonsuojelua edistäviin hankkeisiin ja työryhmiin (esimerkiksi vieraslajityöryhmään). Yhdistyksille jaettiin avustuksia ympäristönsuojelua edistävään toimintaan ja asukkaille järjestettiin opastettu luontoretki Valkon Stormossen-Fantsnäsin luonnonsuojelualueelle.

Rakennusvalvonta ja ympäristönsuojelu

Johtava rakennustarkastaja ja ympäristönsuojelutarkastaja työskentelivät Lapinjärven kunnan-toimistolta käsin kerran kuukaudessa kesää lukuun ottamatta.

Riskianalyysi

Asiantuntijaorganisaatio on pieni, ja pitkästä poissaolosta johtuva henkilöstövaje vaikutti vuoden aikana rakennusvalvonnan toimintaan. Henkilöstövajetta paikkasi projektityöntekijä, jolloin pitkä poissaolo ei vaikeuttanut rakennusvalvonnan lupakäsittelyä merkittävästi, mutta sen sijaan kuitenkin rakennusrekisterin korjaus hidastui. Tällä on välillinen vaikutus kaupungin kiinteistöverokertymään.

Rakennusvalvonnan ja ympäristönsuojelun työ perustuu lakisääteisiin tehtäviin. Resurssit eivät riitä kaikkeen, ja lakisääteisiäkin tehtäviä on jatkuvasti priorisoitava.

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen vuonna 2024

Rakennusvalvonta ja ympäristönsuojelu

	TALOUSARVIO 2024	TALOUSARVIO- MUUTOKSET	TALOUSARVIO 2024 MUUTOSTEN JÄLKEEN	TILINPÄÄTÖS 2024	POIKKEAMA
Toimintatuotot	289 400		289 400	330 633	41 633
Valmistus omaan käyttöön					
Toimintakulut	-1 066 499		-1 066 499	-935 885	130 614
Toimintakate	-777 499		-777 499	-605 252	172 247
Poistot ja arvonalentumiset					
Sisäiset erät	-50 605		-50 605	-23 038	27 567
Kustannuslaskennalliset erät	-191 998		-191 998		

Ulkoinen toimintakate alittaa talousarvion. Säästöä on syntynyt pääosin henkilöstökulujen osalta, johtuen henkilöstöjärjestelyistä, kuten osa-aikaisuudesta, poissaoloista ilman sijaisia sekä rekrytoinnista, joka sijoittui kesken talousarviovuoden. Myös toimintatuotot ylittävät hieman arvioidun ELY keskuksen myöntämän suojellun metsän kertaluontoisen korvauksen osalta.

Yksikkökustannukset, suoritteet ja tunnusluvut (informatiivinen tieto)

	Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024 (ulkoiset menot)	Toteutuma 2024 (ulkoiset menot)
Nettomenot			
rakennusvalvonta	179	191	193
ympäristönsuojelu	196	248	195
ympäristöterveydenhuolto	265	325	285
Lupatapahtumat ja lausunnot			
rakennusvalvonta	234	320	233
ympäristönsuojelu	87	100	61
Tarkastukset ja katselmukset			
rakennusvalvonta	691	800	610
ympäristönsuojelu	185	170	184

Rakennus- ja ympäristölautakunnan jäsenet ja varajäsenet, kokoukset 1.1.–31.12.2024

Varsinaiset jäsenet	Läsnä / kokousten lukumäärä	Henkilökohtaiset varajäsenet	Läsnä
Mettinen Veli-Matti	9/9	Laitinen Henry	0/9
Thomasson Daniel	6/9	Hovi Antti	2/9
Lindfors Leena	7/9	Ruusunen Jannica	0/9
Haddas Anders	7/9	Karlsson Kim	0/9
Puolakka Katja	0/9	Lappalainen Leena	9/9
Mulli Eero	9/9	Vikström Jan	0/9
Oinonen Mari	5/9	Parikka Kirsti	4/9
Willberg Olli	0/9	Stenberg Immo	5/9
Välkepinta Sonja	4/9	Marjakangas Miia	1/9
Penninkangas Anne	8/9	Ihalainen Marja	0/9
Wallén Sebastian	8/9	Wallén Göran	0/9

Kaupunkisuunnittelu

Vastuuhenkilö: kaupunkisuunnitteluosaston päällikkö

Toimintaympäristöön ja toimintaan vaikuttaneet tapahtumat vuonna 2024

Yleistä:

Vuoden 2024 kuluessa saatiin päätökseen kolme asemakaavaa ja 13 muuta asemakaavaa edistettiin suunnittelussa ja päätöksenteossa eteenpäin. Yleiskaavoista Valkon yleiskaavan valmistelu on saatu hyväksymiskäsittelyvaiheeseen. Henkilöresursseja käytettiin myös aurinkovoimahankkeiden edistämiseen ja ohjaamiseen. Kahta aurinkovoimahanketta koskevat selvitykset saatiin pääosin valmiiksi, ja yleiskaavaluonnos odottaa vuoden 2024 lopussa hankeyhtiöiden suunnittelun etenemistä. Edellisten lisäksi kolmea aurinkovoimahanketta koskevasta yleiskaavoituksen vireilletulosta on päätetty kaupunginvaltuustossa. Kolme hanketta on tällä hetkellä lupaprosessissa. Vuoden 2024 kuluessa hyväksyttiin kaksi ranta-asemakaavaa. Yksi yleiskaavan toteuttamista edistävä maakauppa tehtiin vuoden 2024 aikana. Viimeiset rantatonttien myymistä ja uudelleenvuokraamista koskevat sopimukset ja kiinteistönkaupat saatettiin päätökseen. Paikkatietopalveluissa suurin työpanos kohdistui internetkarttapalveluiden ylläpitoon ja kehittämiseen sekä kartta-aineiston tuottamiseen. Kiinteistömuodostuspalveluissa työt jakautuivat asiakastöiden ja perusparannustöiden kesken. Katu- ja yleisten alueiden toimituksiin panostettiin vuonna 2024 ja tullaan tulevana vuosina käyttämään aikaisempaa enemmän resursseja.

Henkilöstö:

Osaston virat ja tehtävät ovat täynnä. Yksi määräaikainen henkilö oli syksystä 2024 lukien osaltaan purkamassa aurinkovoimahankkeista johtuvaa työsumaa. Yksi henkilö palasi liki vuoden kestäneeltä vanhempainvapaalta.

Talousarvion tavoitteista:

Poikkeamis- ja suunnittelutarveratkaisujen käsittelyajat ovat pysyneet lyhyinä keskimäärin 4–10 viikossa. Ranta-asemakaavojen ja yleiskaavojen digitalisoinnin myötä kaikki kaava-aineisto on nyt digitaalisessa muodossa.

Riskianalyysi

Pieni asiantuntijaorganisaatio on riskiherkkä poikkeustilanteissa (henkilöstön vaihtuessa ja poissaolot). Henkilöstöresurssit ovat nyt henkilöstösuunnitelman ja sen toteutumisen myötä kunnossa, mutta haasteita voi aiheuttaa osaavan henkilöstön pitäminen kaupungin palveluksessa. Kunnat ja yksityiset kilpailevat samasta henkilöstöstä, eikä Loviisan kaupunki ole työehtojen osalta tällä hetkellä erityisen kilpailukykyinen. Pienen kaupungin työehdot tulisi olla houkuttelevat, jotta voidaan kilpailla naapurikaupunkien kanssa osaavasta työvoimasta.

Kaupunkisuunnitteluosaston tehtävät koostuvat monelta osin erityisosaamista vaativista lakisääteisistä töistä. Resurssien priorisoinnissa lakisääteiset työt ja asiakaspalvelutyö ovat aina etusijalla, jolloin rutiininomainen kaupungin kehittämiseen liittyvä välttämättömän tärkeä taustatyö ja omat kehittämishankkeet voivat jäädä vähemmälle.

Kaupunkisuunnitteluosaston rutiininomaisten ja lakisääteisten tehtävien lisäksi tällä hetkellä tärkeitä kertaluonteisia työllistäviä asioita on muun muassa RYHTI-hanke, joka tähtää kaavoituksen ja tonttijakojen tietomallipohjaisuuteen. Asiaa koskeva laki on hyväksytty ja ollaan toimeenpanovaiheessa, mutta toimeenpanon kannalta välttämättömät suunnitteluohjelmistot eivät ole vielä valmiita. Siirtymävaihe on alkanut vuonna 2024 ja jatkuu näillä näkymin vuoden 2029 loppuun asti. Muutos työllistää paikkatiedon ja kaavoituksen asiantuntijoita. Muutos voi aiheuttaa siirtymävaiheessa riskiä työprosessien hidastumiselle ja suunnittelujärjestelmän toiminnalle. Ohjelmistojen kehitystyö ei ole pysynyt hankkeen tahdissa, joten siirtyminen tietomallipohjaisuuteen tapahtuu lähivuosien kuluessa ja täysimääräisesti vasta siirtymävaiheen loppupäässä.

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen vuonna 2024

Kaupunkisuunnitteluosasto

	TALOUSARVIO 2024	TALOUSARVIO- MUUTOKSET	TALOUSARVIO 2024 MUUTOSTEN JÄLKEEN	TILINPÄÄTÖS 2024	POIKKEAMA
Toimintatuotot	687 500		687 500	850 959	163 459
Valmistus omaan käyttöön					
Toimintakulut	-1 071 808		-1 071 808	-1 101 180	-29 372
Toimintakate	-384 308		-384 308	-250 221	134 087
Poistot ja arvonalentumiset	-124 429		-124 429	-15 083	109 346
Sisäiset erät	-99 963		-99 963	-98 318	1 645
Kustannuslaskennalliset	-403 405		-403 405		

Ulkoinen toimintakate alittaa talousarvion hieman. Toimintakulut ylittävät hieman talousarvion, etenkin aineiden ja tarvikkeiden osalta, mutta toimintatuotot kattavat ylityksen huomattavasti isompien suunnittelu- ja mittaus toiminnan maksutuottojen johdosta.

Yksikkökustannukset, suoritteet ja tunnusluvut (informatiivinen tieto)

	Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024	Toteutuma 2024
KAUPUNKISUUNNITTELUOSASTO			
Hyväksytyt asemakaavat	2 kpl, 1,8 ha	6 kpl, 20 ha	3 kpl, 12,3 ha
Hyväksytyt ranta-asemakaavat	0 kpl, 0 ha	2 kpl	2 kpl, 5,2 ha
Hyväksytyt osayleiskaavat	0 kpl, 0 ha	1 kpl	0 kpl, 0 ha
Hyväksytyjä tonttijakoja	3 kpl (4)	15 kpl	9 kpl
Maanmittaustoimituksia	10 kpl	20 kpl	37 kpl
Suunnittelutarveratkaisut ja poikkeusluvut	0/11	10 kpl	2/14
Virallisia kaavaotteita (+ karttaotteet)	100 kpl (+ 75kpl)	100 kpl	35 kpl (+ 50kpl)
Kaavaotteisiin liittyviä asiakaskäyntejä ja -puheluita	SIIRRETTY OSITTAIN LOVINFOON 40 kpl	SIIRRETTY OSITTAIN LOVINFOON 200 kpl	SIIRRETTY OSITTAIN LOVINFOON /n.120kpl
Tonttien myyntivoitto	18 665€	150 000 €	24 790 €
Vuokratuotot	549 827 €	527 200 €	613 552 €

Tilapalvelu

Vastuhenkilö: tilapäällikkö

Toimintaympäristöön ja toimintaan vaikuttaneet tapahtumat vuonna 2024

Tilapalvelun toiminnalla on ollut alkuvuodesta kaikki resurssit käytössä. Koska kaikki ovat uusia, alkuvuosi kului tehtävien kehittämiseen toiminnan lomassa. Tehokkaaseen työrytmiin päästiin vasta alkusyksystä, koska muutaman vuoden henkilöstövaje oli aiheuttanut töiden ruuhkautumista ja jonoon oli tullut uusia hankkeita.

Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen kanssa on kehitetty yhteistyötä ja työstetty esille tulleita tilanteita, joihin ei ole ollut valmiita toimintamalleja. Valmistelutyö sote-kiinteistöjen yhtiöittämiseksi on myös ollut käynnissä.

Suurista investoinneista käynnistettiin Loviisan keskustan päiväkodin rakentaminen ja Generals-hagens skolan peruskorjaus. Valkon päiväkotitoimitus valmistui loppuvuodesta ja on käytössä.

Kustannuksien viime vuosien voimakas kallistuminen on markkinatilanteen vuoksi pysähtynyt, ja merkillepantavaa on kilpailutuksessa havaitut suuret hintaerot, joissa on myös ollut selkeästi alihintaisia tarjouksia, jotka eivät ole olleet toteutuskelpoisia. Tämä sekä tarjousten suuri määrä ja suuri kirjo on myös työllistänyt tilapalvelua selvittämistyön muodossa normaalia enemmän. Tilanne on tehnyt ennustettavuuden hankalammaksi, varsinkin rakennusalan heikon tilanteen vuoksi.

Sähköenergian viime- ja alkuvuoden korkea hintataso tasaantui, ja hintatilanne tasoittui merkittävästi vuoden kuluessa ja alensi koko vuoden keskihintaa. Lähivuosina hinnan ennustetaan pysyvän samalla tasolla tai jopa hiukan laskevan tämän vuoden tasosta.

Paljon suunnittelu- ja selvitystyötä tehtiin rakennuskiinteistöjärjestelmän osalta, ja myös ohjelmapuolella uusittiin työkaluja niin mobiiliin dokumentointiin kuin myös suunnitelmien mallintamisen vaatimuksien osalta. Pohjatyö siirtymisessä ajantasaisiin sähköisiin tietokantoihin saatiin vuoden lopussa pitkälle.

Arkirutiineissa ja yhteistyössä on havaittu kehittämistarpeita, ja niitä pyrittiin tuomaan tiedoksi ja saamaan yhteistyössä eteenpäin. Haasteita on tuottanut yhteisten prosessien osittainen puuttuminen, jota mahdollisuuksien mukaan on pyritty parantamaan.

Kiinteistöstrategian valmistelutyö saatiin tehtyä vuoden loppuun mennessä.

Riskianalyysi

Tilapalvelun suurimmat riskit liittyvät perinteisesti sisäilmaongelmien hallintaan ja investointihankkeisiin, mutta vaikeasti ennakoitavissa oleva sopimuskumppanuus hyvinvointialueen kanssa täysin uudessa yhteiskunnallisessa toimintaympäristössä tuottaa suuren riskipotentiaalin. Asia on valitettavasti uusi koko kuntakentässä. Sote-palveluiden siirtyminen hyvinvointialueelle tuottaa suuria riskejä määriteltäessä tulevia investointitarpeita, koska hyvinvointialueen kiinteistötarpeet eivät ole tiedossa.

Tietotekniset yhteydet ja niiden turvaaminen on kiinteistöissä ollut suurentunut riski jo maailmalla vallitsevasta tilanteesta johtuen ja sen takia, että verkko tai sen osat ovat rakentuneet muutaman vuosikymmenten aikana ja niiden ajantasaistaminen on välttämätöntä tehokkaamman kiinteistöjen valvonnan kannalta. Etävalvomon ja kohteiden tiedonkulun välinen ongelma on jatkunut, eikä sitä ole saatu selvitettyä. Ongelmaa ratkottiin koko vuoden aikana yhteistyössä kaikkien osapuolten kanssa, ja tämä työ jatkuu, kunnes ongelmat saadaan ratkaistua.

Henkilöresurssin riittävyys on ollut riski johtuen työsuman purkamisesta ja kovasta investointiohjelmasta. Ostopalveluiden hallittavuuden ylläpitämiseksi ei resurssia ole voitu lisätä työtaakan vähentämiseksi ilman, että riski kustannuksien kohomaisesta olisi ylittänyt tarkoituksenmukaisuutensa.

Kustannusten nousu on tasaantunut viime vuosista ja suurin uhka siltä osin poistunut suurimmilta osin. Vaikeus asiantuntija työvoiman saatavuus ja pysyvyys on pysynyt ennallaan. Tulevien tilatarpeiden ennustaminen ja varsinkin siinä hyvinvointialueen päätökset oman toimintansa järjestämiseksi ei ole parantunut vuoden aikana vaan pysynyt ennallaan. Sisäilmaongelmien osilta ei ole ilmennyt uusia kohteita.

Investoinnit 2024

Kaupunginkansliakeskus

- Ei investointeja vuonna 2024.

Sivistys- ja hyvinvointikeskus

- Isnäsin koulukeskuksen uudistettu hankesuunnitelma valmistui ja toteutussuunnittelun kilpailutus käynnistettiin vuoden lopulla.
- Valkon päiväkotia valmistui ja on käytössä.
- Liljendalin Stallet järjestettiin ja Sävträsk skolalle tehtiin pyörävarasto ja lisäksi tehtiin julkisivukorjauksia.
- Liljendalin kirjaston julkisivua korjattiin, pintarappaus takuutyönä vuodelle 2025.
- Keskuskeittiön tiskikone tarvittavine tilamuutoksineen valmistui.
- Generalshagens skolan tarvesuunnittelu valmistui ja sen jälkeinen hankesuunnittelu käynnistyi. Hankesuunnitelman odotetaan valmistuvan alkuvuonna 2025. Hulevesipumppaamolle uusittiin pumput ja sinne johtavaa putkistoa.
- Koulujen pihoille tehtiin piharakennuksia.
- Päiväkotien pihoille katoksia.
- Päiväkoteihin lisättiin viilennyslaitteita ja tehtiin pieniä tilamuutoksia.
- Hedbackan päiväkotiin asennettiin henkilöturvallisuutta parantavat ulko-ovet.
- Koskenkylän päiväkodin sadevesi- ja hulevesijärjestelmän parannuksien tarpeet saatiin selvitettyä, korjaukset suunniteltua ja parannukset osin toteutettua, mutta itse pihamaalla ei keretty tekemään korjauksia ennen talven tuloa.
- Liljendalin liikuntatalon kaikki julkisivut maalattiin.
- Forum linjasaneeraus.
- Kansalaisopiston käyttövesiongelma.

Elinkeino- ja infrastruktuurikeskus

- Campingin keittiö ja lattiakorjaus
- Varikon pihan asfaltointi
- Laivasillan tanssilavan korjaukset
- Viirilän museon kattosaneeraukset
- Nuorten pajan tilamuutokset
- Generalshagens skolan väistötilojen rakentaminen Vanhaan rantaan.

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen vuonna 2024

Tilapalvelu

	TALOUSARVIO 2024	TALOUSARVIO- MUUTOKSET	TALOUSARVIO 2024 MUUTOSTEN JÄLKEEN	TILINPÄÄTÖS 2024	POIKKEAMA
Toimintatuotot	4 103 000		4 103 000	3 749 170	-353 830
Valmistus omaan käyttöön	50 000		50 000		-50 000
Toimintakulut	-5 431 782	-385 436	-5 817 218	-6 046 208	-228 990
Toimintakate ulkoinen	-1 278 782	-385 436	-1 664 218	-2 297 038	-632 820
Poistot ja arvonalentumiset	-3 333 981		-3 333 981	-3 329 576	4 405
Sisäiset erät	10 173 586		10 173 586	10 272 224	98 638
Laskennalliset erät	-416 565		-416 565		

Ulkoinen toimintakate ylittää talousarvion. Alitus toimintatuotoissa juontaa pääosin vuokratuotoista johtuen hyvinvointialueen vuokrien tarkastuksesta vuonna 2024 ja sen johdosta tehdystä noin 300 000 euron palautuksesta. Toimintakuluissa on pientä ylitystä johtuen pääosin palvelujen ostoista.

Yksikkökustannukset, suoritteet ja tunnusluvut (informatiivinen tieto)

Osaston	Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024	Tilinpäätös 2024
Nettomenot/asukas	285	370	421
Ylläpidettävät kiinteistöt, k-m ²	n. 89 000	88 975	n. 80 000
Hankinnat			
– Pienhankinnat, kpl/ 15 000 - 60 000 / 150 000 euroa	12 kpl. 415 000€	20 kpl. 400 000 €	21 kpl.
– Kansalliset hankinnat, kpl/yli 60 000 - 150 000 euroa	2 kpl. 235 000€	7 kpl. 1 500 000 €	8 kpl.
– EU-hankinnat, kpl/yli 5 538 000 euroa	0 kpl.	1 kpl. 1 300 000 €	1 kpl.

Infrastrukturi

Vastuuhenkilö: infrastruktuuripäällikkö

Toimintaympäristöön ja toimintaan vaikuttaneet tapahtumat vuonna 2024

Vuosi 2024 oli infrastruktuuriosastolle monivaiheinen ja tuloksekas. Työskentely oli täynnä haasteita, mutta myös suuria saavutuksia. Erityisesti korjausvelan kasvu, sään vaihtelevuus ja resurssien riittävyys asettivat osastolle merkittäviä paineita. Haasteet eivät kuitenkaan estäneet etenemistä, vaan ne toimivat myös sysäyksenä kehitykselle.

Erityisesti korjausvelan selvittäminen oli yksi vuoden keskeisistä painopisteistä. Infrastruktuurin kunnostus ja ylläpito ovat tärkeitä tehtäviä, sillä rakenteiden pitkäaikaisen ylläpitotyön puuttuminen oli tuonut esiin tarpeen kiinnittää entistä enemmän huomiota rakenteiden kuntoon. Osastolle tämä oli tärkeä tilaisuus käynnistää merkittäviä korjaus- ja ylläpito-hankkeita, jotka auttavat parantamaan infrastruktuurin kestävyyttä ja toimintakykyä pitkällä aikavälillä.

Sääolosuhteet toivat oman lisänsä vuoteen, sillä erityisesti myrskyt, rankkasateet ja vaihteleva ilmasto aiheuttivat ennakoimattomia haasteita. Sään ääri-ilmiöt vaativat nopeaa reagoitua ja joustavuutta, mutta samanaikaisesti myös pidempiaikaista ennakoivaa suunnittelua, jotta vastaaviin tilanteisiin pystyttäisiin varautumaan entistä paremmin tulevaisuudessa.

Vuosi 2024 onnistui kuitenkin monella tapaa eteenpäin viemisessä. Merkittäviä infrastruktuuri-hankkeita saatiin päätökseen, ja pitkäjänteinen suunnittelu otti tärkeitä askelia eteenpäin. Resurssi-tarpeet nousivat entistä tärkeämmäksi keskustelunaiheeksi, sillä osasto oli entistä tietoisempi tulevaisuuden tarpeista ja mahdollisesti kasvavista haasteista.

Tulevaisuuteen katsottaessa onkin tärkeää jatkaa pitkäjänteistä suunnittelua ja varautua lisääntyviin sääilmiöihin ja resurssitarpeisiin. Korjaustarpeet vaativat entistä tarkempaa ennakoitua ja resursoitua, jotta infrastruktuuri pysyy toimintakykyisenä ja kestäväenä myös pitkällä aikavälillä. Kuitenkin vuosi 2024 antoi hyvän pohjan tuleville kehityshankkeille ja on ollut tärkeä askel kohti kestävämpää ja paremmin ennakoitavaa infrastruktuuria.

Yksiköiden lausumat

Kunnossapitoyksikkö

Vuosi 2024 oli kunnossapidon ja yleisalueiden hoidossa täynnä haasteita, mutta myös merkittäviä saavutuksia, jotka kuvastavat tiimin sitoutumista ja ammattitaitoa. Talvi toi erityisesti omat vaativat piirteensä – runsaat lumisateet ja sään nopea vaihtelu pitivät kunnossapidon tiimit kiireisinä. Huolimatta henkilöstövajeesta ja varallaolon täsmällisyshaasteista alueilla tehtiin ahkerasti aurauksia, lumenkäsittelyä ja liukkaudentorjuntaa. Yhteensä talven aikana ajettiin noin 1 500 kuormaa lunta.

Katuvalaistuksessa ilmeni haasteita vanhentuneiden valaisimien osalta, mutta tämä loi mahdollisuuden siirtyä kestävämpiin ja nykyaikaisempiin valaistusratkaisuihin, jotka täyttävät nykyiset valaistusvaatimukset ja parantavat energiatehokkuutta.

Kevät ja kesä sujuivat erinomaisesti, erityisesti ennakoivien toimenpiteiden osalta. Hiekkateiden kunnossapito ja pölyntorjunta sujuivat ongelmitta, ja liikennemerkkejä sekä katunimiviittoja uusittiin tehokkaasti. Laitureiden kunnossapito työllisti tiimiä enemmän kuin oli alun perin suunniteltu, mutta ulkopuolisten apuvoimien avulla saatiin tilanne hallintaan ja korjaustoimia toteutettiin.

Liikuntapaikkojen kunnossapito oli erityisen aktiivista kesällä, jolloin tiimi keskittyi nurmialueiden kevätkunnostukseen, ilmastukseen ja lannoituksiin. Liikuntapaikkojen turvallisuuteen kiinnitettiin erityistä huomiota, ja yhteistyö urheiluseurojen sekä kyläyhdistysten kanssa oli keskeistä paikkojen ylläpidossa. Vaikka alkuvuodesta oli henkilöstöresurssipulaa, toukokuussa tilannetta saatiin korjattua, ja tiimi pystyi keskittymään täysipainoisesti työhönsä.

Kesän aikana ilmeni myös ilkvallan lisääntymistä, erityisesti moottorikäyttöisten ajoneuvojen käytön seurauksena. Tähän vastattiin nopeasti asentamalla alueille aitoja ja portteja turvallisuuden parantamiseksi. Myrskyjen aiheuttamat vaarat lisääntyivät, mutta tiimi reagoi nopeasti ja varmisti, että alueet pysyivät turvallisina kaikille käyttäjille.

Vuosi 2024 oli monin tavoin haasteellinen, mutta tiimi ja yhteistyökumppanit osoittivat valtavaa sitoutumista ja ammattitaitoa. Vaikka esteitä oli matkan varrella, tiimi pystyi sopeutumaan nopeasti ja ratkaisemaan ongelmat tehokkaasti, mikä takasi kaupungin sujuvan arjen ja asukkaille turvallisen ympäristön.

Tulevaisuudessa on tärkeää panostaa henkilöstöresursseihin, sillä henkilöstön ikärakenne on korkea. Osaamisen siirtäminen seuraaville sukupolville on elintärkeää, jotta varmistamme asian-
tuntemuksen säilymisen ja organisaation kyvyn toimia tehokkaasti myös tulevaisuudessa. Tämä on myös avainasemassa, jotta pystymme kehittämään ja ylläpitämään kaupungin tulevaisuuden tarpeita ja varmistamaan, että paikkojen käyttö pysyy turvallisena kaikille asukkaille.

Kunnossapitoyksikön projekteja vuonna 2024:

- Kompostimullan välppäys
- Ruukin liikennepuisto
- Asfaltoinnit
- Hiekkateiden massojen vaihdot
- Katuvalaistusten peruskorjauksia
- Tieluiskien multaukset
- Strömforsin ruukin WC-kontin viemäröinti
- PIMA-maiden täyttöä
- Tori ja muut tapahtumat
- Venelaitureiden maatukien perusparannuksia
- Laitureiden sähköistykseen parannuskorjauksia
- Hylättyjen autojen ja veneiden varastosiirot
- Laiturikorjaukset
- Ojien kaivuu
- Taikarannan hyppytornin poisto ja alueen ruoppaus

Puistoyksikkö

Vuosi alkoi vaihtelevien säiden siivittämänä mutta kuitenkin runsaslumisena. Niin oma kuin urakoitsijoidenkin konekanta oli täysin työllistetty lumenaurauksessa, hiekoituksessa ja lumimassojen poisajamisessa pitkälle kevääseen. Liukkautta jouduttiin torjumaan ahkerasti, mikä taas tiesi keväälle yhteensä 20 päivää hiekanpoistoa nurmialueilta. Hiekanpoistoa saatiin kevennettyä uusien menetelmien kokeilulla ja koneellisen poiston tehostamisella. Kaikkiaan työ nopeutui edellisvuodesta 13 päivän verran. Talven routatilanne oli myös kehonlainen, mikä aiheutti paljon aurasvauriota nurmialueilla. Kaikkiaan nurmikon paikkauksiin meni urakoitsijalta kuukauden päivät. Kuiva alkukesä vaikutti myös nurmikoiden itävyyteen siltä osin, että paikkaukset saatiin vihertämään vasta heinäkuun puolessa välissä.

Victorianaukion viheralueet kokivat touko-kesäkuussa hyvinkin tietoista ilkeävaltaa; muun muassa kolme istutettua ruusuorapihlajapuuta raahattiin mereen kaksi kertaa, kesäkukat revittiin istutuksistaan ja ruukut kaadettiin. Yritettiinpö Loviisan pisarat -taideteostakin vahingoittaa istutusten tukikepeillä, siinä onnistumatta. Juhannuksen tienoilla viheralueille kohdistunut ilkeävalta loppui.

Puistoyksikön johto alkaa olla perehtynyt alueisiin, ja uusia kehityskohteita on lähdetty rohkeasti kokeilemaan puistojen hoidon helpottamiseksi. Kausikasvien valinnoissa kokeiltiin kuivuutta kestävämpiä lajikkeita, mikä taas poisti kasteluiden tarpeen viikonlopuilta. Sankarihautoja hoidettiin sovitusti kaksi kertaa, ja uudella sopimuksella hoitovastuu siirtyi virallisesti seurakunnalle. Hoidon keskittäminen kaupungin omistamille viheralueille on parantanut puistoyksikön vakituisten ja määräaikaisten työntekijöiden työssäjaksamista merkittävästi.

Puistoyksikön henkilöstöresursseissa on havaittu paljon nostopaineita, sillä tekemätöntä työtä on vuosien aikana kertynyt kaupungin omistamilla viheralueille, varsinkin asutusten reuna-alueiden metsissä, ja viheralan ammattiosaamista tarvitaan lisää laadukkaana hoidon takaamiseksi ja tulevaan varautumiseen.

Virkistysmetsien näkymiä varsinkin Sahaniemessä avattiin kevättalvella 2024. Myös muutamia akuutteja toimenpiteitä vaativia metsäkuvioita hoidettiin kuntoon.

Taajamien virkistysmetsäasioissa yhteistyökuviot alkavat olla hioutuneet metsätaloudenosaajan ja puistoyksikön henkilöstön kesken hyvän palvelukokemuksen saavuttamiseksi. Ratkaistavia kysymyksiä on henkilöstöresurssit tuulituhojen hoitamiseen sekä jatkuvan hoidon periaatteella tehtävät asutusten läheisten metsäalueiden toimenpiteet, joihin ei ole kannattavaa kilpailuttaa urakoitsijaa. Metsuriurakoitsijoita on hankalampi löytää tekijöiden eläköityessä. Tällä hetkellä on saatu apuja arboristiurakoitsijoista sekä kausityöntekijöistä. Virkistysmetsien rasitteena on myös hoitovelka, mikä näkyy lisääntyvinä vaarallisten puiden yksittäisinä poistoina. Nämä yksittäin poistettavat puut ovat vielä kalliimpia kuin varsinainen suunnitelmallinen hoitaminen, sillä usein puiden poisto vaatii jo koulutetumpaa metsuria tai arboristia hoitotehtäviin.

Syysy 2024 työllisti myös edellisvuoden tapaan haastavien kovien myrskytuulien ja tykkylumien osalta, sillä silloin vallitsevat tuulensuunnat muuttuivat muutamissa myrskyissä, ja moottorisaha lauloi ympäri Loviisaa tuulenkaatamia puita raivaten. Kaudella 2024 myrskyvaurioita korjattiin kuukauden päivät.

Puistoyksikön vuoden 2024 tavoitteena on ollut työssä jaksamisen yleinen parantaminen työtehtävien järjestelyillä sekä selkeämmillä ohjeistuksilla. Tässä saatiin asteittain positiivisia tuloksia aikaan.

Puistoyksikön projekteja vuonna 2024:

- Koirapuiston rakentaminen Vanhaan rantaan jääkiekkokaukalon viereiselle metsäalueelle.
- Asuntomessualueen myymättömien tonttien maisemointi perhosniityksi Saaristotien varressa.
- Tullisillan katupuiden paikkausistutus: katuviheralueen työt jatkuvat vielä vuodella 2025.
- Kappelinpuiston leikkipaikan aitauksen uusiminen turvallisuusmääräykset täyttäväksi.
- Pernajan leikkipaikan perusparannus: Leikkivälineiden kunnostusta ja uuden aidan rakentaminen.
- Tesjoen Tavastantien leikkipaikalle uusittiin iso kiipeilyteline vanhan ja lahon tilalle.
- Koulujen ja päiväkotien leikkivälinetarkastukset sekä toimenpide-ehdotukset tilapalveluille.
- Corten-teräksisten infotaulujen asennus Loviisan keskustan kulttuurihistorialliselle opasreitille kaupunginmuseolta terveyslähteen alueelle sekä keskustaan. Projekti jatkuu kyltittekstien valmistuttua kaudella 2025.

- Keskustan Poliisipuiston ja Ankkuripuiston puistopuiden ”juurihoito” jatkui juurialueiden paineilmapuhdistuksella ja uuden lannoitetun biohiilikasvualustan asentamisella.
- Puisto- ja katuviheralueiden nurmikkojen perusparannuksia Rantatiellä sekä keskustan puistoissa.
- Katupuiden laajamittaiset hoitoleikkuut Seppäläntien alueella.
- Komendantinpuutarhan istutusalueiden paranteluja ja istutusalueiden valmisteluja kauden 2025 istutuksia varten.

Maaseututoimen yksikkö

Henkilöstö ja palvelut

Kuuden henkilön henkilöstössä on ollut yksi pitkä, kesällä alkanut poissaolo sekä syksyllä alkanut perhevapaa. Tilalle on palkattu sijainen vuodeksi. Johtuen rahoituskauden vaihtumisesta on ollut paljon koulutuksia sekä henkilökunnalle että asiakkaille. Toimistot toimivat ajanvarauksella.

Yhteinen maaseutuhallinto

Yksiköllä on asiointi- ja työpisteet Liljendalissa ja Porvoossa. Yhteistoiminta-alueeseen kuuluvat Helsinki, Vantaa, Sipoo, Porvoo, Loviisa ja Lapinjärvi. Lisäksi myydään Orimattilan kaupungille erillisellä sopimuksella ruotsinkielistä palvelua 13 tilalle Myrskylässä. Yhteensä tiloja oli alueella 770.

Palveluihin kuuluu myös eläintenpitäjärekisteriin liittyvä asiakkaiden neuvonta ja avustaminen. Palvelun piiriin kuuluu kaikki muu eläintenpito paitsi koirat ja kissat – myös eläintenpito, joka ei liity maataloihin.

Maa- ja metsätilat

Taloustmetsien vuosittainen hakkuumäärä oli korkeampi kuin viimevuosien tavoitemäärä. Hakkuusopimukset ovat ylivuotisia, ja useamman sopimuksen päällekkäisyys voi aiheuttaa vuosittaisia vaihteluita, vaikka pidemmän aikavälin keskiarvo on tavoitteessa. Vuosittaiset vaihtelut johtuvat esimerkiksi säästä ja metsäalan suhdanteesta.

Metsätilojen osalta on aina olemassa riski puuston rahallisen arvon menettämiseen. Riski muodostuu metsäpaloista, poikkeuksellisista sääoloista sekä tuholaisista. Riskiä voidaan vähentää oikealla metsän hoidolla ja käytöllä. Moni toimenpide, joka tähtää metsänhoidon pehmentämiseen lisää valitettavasti riskiä. Toteutuneen riskin seurausta voidaan osittain vähentää vakuutuksilla.

Maatilojen osalta nousi ongelmaksi laiduntajien löytäminen laidunalueille. Tällä hetkellä kaupungilla on kaksi käyttämätöntä laidunta. Syynä tähän on eläintenpitäjien vähentyminen ja lisääntyneet suurpetojen aiheuttamat vahingot.

Maaseudun kehittäminen

Maaseutupäällikkö toimii kaupungin SILMU Ry-kuntayhteyshenkilönä ja on ollut mukana Etelärannikon Kalaleaderin jaostossa. Maaseututoimen henkilökunta on tutustunut Cursoriin. Maata näkyvissä -tiedotushanke on edistänyt tietoa maaseudusta ja maataloudesta. Päätöstilaisuudessa informoitiin leadertoiminnasta ja kaupunginjohtaja esitteli itsensä ja kertoi omista näkemyksistään maaseudun nykytilasta ja kehityksestä.

Yksityistiet

Yksityistiet ovat tärkeä osa kunnan tieverkostoa. Loviisan kaupunki avustaa yksityisteitä kunnossapitoavustuksella ja perusparannusavustuksella. Suurempia perusparannuksia ei voida

toteuttaa ilman valtionavustusta. Yksityisteiden valtionavustusten määrärahat ovat laskeneet rajusti, eikä kaikkia hankkeita ole mahdollista avustaa. Merkittävä toteutettu yksityistien parannushanke Loviisassa vuonna 2024 oli Suomenkyläntien sillan uusiminen.

Maaseututoimisto	Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024	Toteutuma 2024
TULOT	338 307	437 600	466 943
MENOT	-711 550	-701 314	-673 852
NETTO (toimintakate)	-373 243	-263 714	-206 909

Yksikkökustannukset, suoritteet ja tunnusluvut (informatiivinen tieto)

	Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024	Toteutuma 2024
Yksityisteiden kunnossapitoavustukset	131		134
Yksityisteiden perusparannusavustukset	11		8
Tilojen lukumäärä	789		771*

Tilojen (yhteistyöalueen 6 kuntaa) jakauma on seuraava: Loviisa 230 kpl, Lapinjärvi 128 kpl, Porvoo 221 kpl, Sipoo 133 kpl, Vantaa 53 kpl ja Helsinki 6 kpl.

Maaseutulautakunnan jäsenet ja varajäsenet, kokoukset 2024

Varsinaiset jäsenet		Läsnä/ kokousten lukumäärä	Henkilökohtaiset varajäsenet	Läsnä
Thesslund Stefan pj.		6/6	van den Hoek Pieter	
Hovi Antti varapj.		4/6	Penttilä Jukka	
Karlsson Kim		4/6	Nygård Emil	1/6
Hollmén Annina		4/6	Sederholm Eva	
Bruce Marina		4/6	Ruusunen Jannica	
Bergström Torbjörn		6/6	Kohonen Kari	
Ulvo Hannele		5/6	Strengell Minna	
Noroviita Timo		4/6	Arlin-Kippola Anna-Kaarina	2/6
Kalleinen Kristiina		1/6	Holopainen Jarmo	5/6

Investoinnit 2024

Vuonna 2024 Loviisassa toteutettiin useita infrastruktuurihankkeita, jotka paransivat kaupungin elinympäristöä ja liikenteen sujuvuutta. Vanhan rannan koirapuisto valmistui, ja Ruukin liikennepuiston pohjien kunnostus saatiin päätökseen osallistuvan budjetoinnin hankkeena. Liikennepuiston kehittämistä jatketaan varustelun osalta vuonna 2025. Taikarannan hyppytornin purku ja alueen ruoppaus saatiin valmiiksi, ja alueelle rakennetaan uusi hyppytorni, joka valmistuu keväällä 2025. Kuningattarenrannan alueella viimeisteltiin muun muassa Saaristotien kevyen liikenteen väylän korotusta ja nurmetustöitä, mikä paransi alueen ilmettä ja houkuttelevuutta.

Infrastruktuurin kehittämiseksi tehtiin siltojen kuntokartoituksia ja korjaussuunnitelmia. Kikatuskujan suunnittelu saatiin valmiiksi, mikä mahdollisti rakennustöiden valmistelut. Ulkovalaistusta parannettiin turvallisuuden lisäämiseksi, ja katujen peruskorjauksia toteutettiin liikenteen sujuvuuden ja turvallisuuden edistämiseksi. Kivetyksiä ja asfaltoiteja tehtiin eri alueilla esteettisyyden ja liikenteen sujuvuuden parantamiseksi.

Hilma-kilpailutuksia järjestettiin yhteensä 12 kappaletta, ja PIMA-kunnostus toteutettiin Ratapihan alueella. Poikkihallinnollinen liikenneturvallisuustyöryhmä kokoontui kolme kertaa. Lisäksi Atomitien uuden tieyhteyden suunnittelu jatkui yhteistyössä ELY-keskuksen kanssa.

Hankkeista valmistuivat muun muassa

- PIMA-kunnostus Ratapiha
- Skogbyntien tievalaistuksen rakentaminen
- katujen peruskorjaus
- katusuunnittelut
- Taikarannan hyppytornin purku ja alueen ruoppaus
- Atomitien uuden tieyhteyden suunnittelun käynnistäminen
- kestopäällysteiden peruskorjaus
- koirapuisto.

Osa investoinneista siirtyy vuodelle 2025 osin resurssipuutteen ja toimenpideluvista tehtyjen valitusten johdosta, muun muassa skeittipuisto.

Riskianalyysi

Kustannusten nousu on tasaantunut viime vuosista ja suurin uhka siltä osin poistunut suurimmilta osin.

Hankkeiden käynnistämistä voivat viivästyttää erilaiset tekijät, kuten valitukset, jotka voivat siirtää aikarajoja ja vaikuttaa projektin aikatauluihin. Erityisesti resurssipula on muodostunut merkittäväksi haasteeksi, sillä työn valmisteluun ei ole riittävästi aikaa. Tämä on johtanut hankkeiden viivästymisiin ja lisääntyviin kustannuksiin, mikä voi aiheuttaa taloudellisia paineita ja heikentää hankkeiden kokonaistuloksia.

Toinen riskitekijä on se, ettei varahenkilöitä ole saatavilla, mikäli esimerkiksi sairastapauksia tai muita äkillisiä poissaoloja ilmenee. Tämä voi vakavasti hidastaa työskentelyä ja jopa pysäyttää hankkeen etenemisen hetkellisesti.

Hankkeiden ja kilpailutusten valmistelu on ollut osittain hätäistä ja resurssien riittämättömyys on asettanut haasteita. Kilpailutusten prosessia tulee tarkastella kriittisesti ja varata niihin riittävästi aikaa ja resursointia.

Työpaineiden helpottamiseksi on välttämätöntä luoda avoin keskusteluyhteys kaikkien osapuolten välille. Hyvä yhteistyö on avainasemassa, jotta haasteet voidaan kohdata yhdessä ja ratkaista tehokkaasti. Henkilöstölle on tarjottava riittävästi tukea ja resursseja työtehtävien suorittamiseen, mikä parantaa työhyvinvointia ja estää mahdollisia ylikuormitustilanteita.

Ilmastonmuutos tuo mukanaan lisääntyviä sään ääri-ilmiöitä, kuten tulvia, myrskyjä ja poikkeuksellisia lämpötiloja, jotka voivat vaikuttaa hankkeiden etenemiseen ja aikarajoihin. Näiden vaikutusten ennakoiminen ja varautuminen niihin on olennaista, jotta hankkeet voivat edetä suunnitellusti myös poikkeusolosuhteissa. Lakisääteiset ja erityisosaamista vaativat tehtävät tulee asettaa etusijalle resursoinnissa, jotta ne voidaan suorittaa lain edellyttämässä aikarajoissa, erityisesti turvallisuus- ja kunnossapitovelvoitteiden osalta.

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen vuonna 2024

Infrastruktuuri

	TALOUSARVIO 2024	TALOUSARVIO- MUUTOKSET	TALOUSARVIO 2024 MUUTOSTEN JÄLKEEN	TILINPÄÄTÖS 2024	POIKKEAMA
Toimintatuotot	833 800		833 800	1 117 499	283 699
Valmistus omaan käyttöön	70 000		70 000		-70 000
Toimintakulut	-4 746 502		-4 746 502	-5 004 085	-257 583
Toimintakate	-3 842 702		-3 842 702	-3 886 587	-43 885
Poistot ja arvonalentumiset	-2 878 852		-2 878 852	-2 930 406	-51 554
Sisäiset erät	-224 833		-224 833	-330 885	-106 052
Kustannuslaskennalliset erät	-504 836		-504 836		

Toimintatuotot ovat budjetoitua isommat, johtuen pääosin ennakoitua positiivisemmasta metsämyynnistä.

Toimintakulut ovat ylittyneet palvelujen ostojen kohdalla. Toimintakate on kokonaisuudessaan kuitenkin talousarvion mukainen.

Yksikkökustannukset, suoritteet ja tunnusluvut (informatiivinen tieto)

	Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024	Toteutuma 2024
Nettomenot/asukas	536	261	349
Kunnossapidettävät kadut, km	124	136	136
Kunnossapidettävät kevyenliikenteenväylät, km		37	37
Hankinnat			
– Pienhankinnat, kpl/euroa	35	50	40
– Kansalliset hankinnat, kpl/euroa	19	20	12
– EU-hankinnat, kpl/euroa	1	1	0

HULEVESI TASEYKSIKKÖ

Vastuuhenkilö: *infrastruktuuripäällikkö*

Taseyksikön toimintaympäristöön ja toimintaan vaikuttaneet tapahtumat vuonna 2024

Huleveden viemärointi

Vastuu hulevesien hallinnasta asemakaava-alueella kuuluu maankäyttö- ja rakennuslain 103. §:n mukaan kunnalle. Vesiliikelaitoksen tulee kattaa huleveden viemäroinnistä aiheutuvat kustannukset siitä perittävillä maksuilla. Kaupunginvaltuusto päätti kokouksessaan 19.9.2018 (§ 88), että Loviisassa kaupunki vastaa maankäyttö- ja rakennuslain mukaisesti hulevesien hallinnan järjestämisestä asemakaava-alueella.

Kaupungilla on Loviisan Vesiliikelaitoksen kanssa huleveden viemäroinnin operointipalvelusopimus, joka uusittiin kuluneen vuoden aikana. Kaupunki tekee hulevesi-investoinnit. Hulevesien hallinnasta koituvat kustannukset rahoitetaan erillisellä hulevesimaksulla, joka peritään kaikilta hulevesijärjestelmän piirissä olevilta kiinteistöiltä. Lisäksi kaupunki osallistuu kustannuksiin yleisten alueitten puolesta. Hulevesijärjestelmän piirissä on noin 4 000 rakennettua kiinteistöä. Hulevesimaksun määräytymishinta on 47 euroa vuodessa, ja määräytymisperusteena on kiinteistötyyppi sekä kiinteistön koko. Maksutulokertymä on noin 280 000 euroa vuodessa. Maksutulokertymä vastaa nykykäsitystä hulevesien hallinnan kokonaiskustannuksista.

Sisäinen valvonta

Vastuu- ja omaisuusriskit on suojeltu kaupungin vakuutus sopimuksen puitteissa. Maanalaisia ja maanpäällisiä rakennelmia ja laitteita saneerataan jatkuvasti. Taloudellista riskiä seurataan taksojen ja kulujen jatkuvana tarkasteluna.

Riskikartoituksessa vanhan putkiverkoston kunto on todettu riskiksi. Putkiston saneerausta on jatkettu ja tullaan jatkamaan lisääntyvässä määrin.

Toimintatuottojen toteutuminen

Hulevesimaksun määräytymishinta on 47 euroa vuodessa, ja määräytymisperusteena on kiinteistötyyppi sekä kiinteistön koko. Maksutulokertymä oli 283 962 euroa.

Toimintakulujen toteutuminen

Ulkoiset toimintakulut alittivat talousarvion.

Henkilöstökulujen toteutuminen

Ei henkilöstökuluja.

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen vuonna 2024

	TALOUSARVIO 2024	TALOUSARVIO- MUUTOKSET	TALOUSARVIO 2024 MUUTOSTEN JÄLKEEN	TILINPÄÄTÖS 2024	POIKKEAMA
Myyntituotot					
Maksutuotot	290 000		290 000	283 962	-6 038
Tuet ja avustukset					
Vuokratuotot					
Muut toimintatuotot					
Toimintatuotot yhteensä	290 000		290 000	283 962	-6 038
Henkilöstökulut					
Palveluiden ostot	-102 500		-102 500	-85 890	16 610
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-10 800		-10 800	-2 429	8 371
Avustukset					
Muut toimintakulut	-1 800		-1 800	-67	1 733
Toimintakulut yhteensä	-115 100		-115 100	-88 385	26 715
Toimintakate	174 900		174 900	195 577	20 677
Rahoitustuotot ja -kulut	500		500	48	-453
2Poistot ja arvonalentumiset	-159 555		-159 555	-127 758	31 797
Sisäiset erät	-176 000		-176 000	-179 029	-3 029
Kustannuslaskennalliset erät	-6 876		-6 876		

Investointiohjelman toteutuminen vuonna 2024, 1 000 euroa

Hanke	Kustannus- arvio	Edellisten vuosien käyttö	Alku- peräinen talousarvio 2024	Käyttö- suunnitelma- muutokset 2024	Talousarvio muutosten jälkeen 2024	Toteuma 2024	Poik- keama 2024	Kesken- eräiset työt 31.12.	Kustan- nus- arviosta käytetty 31.12.
LOVIISAN KAUPUNGIN HULEVESITASEYKSIKKÖ			-320		-320	-131	183	0	
HULEVESI, INVESTOINTIMENOT			-320		-320	-131	183	0	
HULEVESI, INVESTOINTITULOT									
HULEVESI, NETTO			-320		-320	-131	183	0	